

آزمون غیر حضوری

نظام قدیم انسانی

(۳ آبان ماه ۱۳۹۸)

Konkur.in

فهرست

۳	ریاضی سال چهارم:
۴	ریاضی (۱):
۵	آمار و مدل‌سازی:
۶	اقتصاد:
۹	ادبیات فارسی سال چهارم:
۱۱	تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی:
۱۴	عربی سال چهارم:
۱۶	تاریخ‌شناسی:
۱۸	جغرافیای سال چهارم:
۲۰	تاریخ ایران و جهان (۱):
۲۲	جغرافیا (۱):
۲۴	علوم اجتماعی:
۲۷	فلسفه سال چهارم:
۲۹	منطق و فلسفه سال سوم:
۳۱	روان‌شناسی:

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	آفرین ساجدی
مستندسازی	مدیر: فاطمه رسولی‌نسب، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	لیلا عظیمی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف‌عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف‌عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف‌عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی سال چهارم

استدلال ریاضی
 دنباله‌های اعداد
 (۵ پایان فعالیت ۲-۵)
 صفحه‌های (۳۸ تا ۳۸)

۱- کودکی از دیدن روپوش سفید پیش خدمت رستوران به گریه افتاد، در ذهن کودک چه نوع استدلالی رخ داده است؟

(۱) درک شهودی

(۲) استدلال استقرایی

(۳) استدلال تمثیلی

(۴) استدلال استنتاجی

۲- با استدلال ... می‌توان ثابت کرد «عدد چهاررقمی \overline{abab} همواره بر ... بخش پذیر است.»

(۱) استقرایی - ۱۱

(۲) استنتاجی - ۱۰۱

(۳) استقرایی - ۱۳

(۴) استنتاجی - ۹۹

۳- در اثبات حکم $\frac{1}{1 \times 2} + \frac{1}{2 \times 3} + \dots + \frac{1}{n(n+1)} = \frac{n}{n+1}$ به روش استقرای ریاضی، به طرفین فرض کدام عبارت اضافه می‌شود؟ (فرض به

ازای $n = k$ نوشته شده است.)

(۱) $\frac{1}{k(k+2)}$ (۲) $\frac{1}{(k+1)(k+2)}$ (۳) $\frac{k}{k+2}$ (۴) $\frac{1}{k(k+1)}$

۴- برای نشان دادن ... عبارت «تفاضل هیچ دو عدد اولی، مکعب کامل نیست.» از ... استفاده می‌کنیم.

(۱) درستی / استدلال استنتاجی

(۲) درستی / استقرای ریاضی

(۳) نادرستی / استدلال استقرایی

(۴) نادرستی / مثال نقض

۵- اگر شغلی به شما پیشنهاد شود که دستمزد روز اول آن هزار تومان باشد و سپس تا پایان همان ماه این دستمزد هر روز دو برابر شود، درآمد ۵ روز اول شما چه قدر است؟

(۱) ۶۳۰۰۰ (۲) ۳۲۰۰۰ (۳) ۳۱۰۰۰ (۴) ۶۴۰۰۰

۶- در یک دنباله هندسی، نسبت جمله هفتم به جمله چهارم برابر ۸- است. قدر نسبت دنباله کدام است؟

(۱) -۴ (۲) $-\frac{1}{4}$ (۳) -۲ (۴) $-\frac{1}{2}$

۷- در یک دنباله هندسی، مجموع سه جمله اول ۵ برابر مجموع دو جمله اول است و حاصل ضرب هر دو جمله متوالی آن عددی منفی است، قدرنسبت دنباله کدام است؟

(۱) $2 + 2\sqrt{2}$ (۲) $4 - 2\sqrt{5}$ (۳) $2 - 2\sqrt{2}$ (۴) $2 - 4\sqrt{2}$

۸- اگر در دنباله هندسی a_n ، جمله سوم برابر با ۴ باشد و قدرنسبت آن با قدرنسبت دنباله هندسی t_n با جملات $\dots, -12, -6, -3$ برابر باشد، جمله ششم دنباله هندسی a_n کدام است؟

(۱) -۱۶ (۲) -۳۲ (۳) ۱۶ (۴) ۳۲

۹- در دنباله هندسی با جمله عمومی t_n ، $t_3 = 3$ و $t_6 = 192$ است. t_4 کدام است؟

(۱) ۱۲ (۲) ۱۴ (۳) ۱۸ (۴) ۵۶

۱۰- مجموع ده جمله اول دنباله هندسی $\dots, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}, \frac{4}{3}, \dots$ کدام است؟

(۱) ۳۴۱ (۲) $\frac{1024}{3}$ (۳) $\frac{511}{3}$ (۴) ۵۱۱

محل انجام محاسبات

ریاضی (١)

١١- حاصل عبارت $(2^4 + 2^4 + 2^4) + (\frac{1}{3})^{-3} \times (3^{-1})^3$ کدام است؟

- (١) ٢٦ (٢) ٣٨ (٣) ٤٩ (٤) ٥٤

١٢- مقدار x در تساوی $8^{(x-2)} = 18^2 \times (\frac{3}{4})^{-4}$ کدام است؟

- (١) $\frac{8}{3}$ (٢) $\frac{16}{3}$ (٣) $\frac{11}{3}$ (٤) $\frac{7}{3}$

١٣- حاصل عبارت $\sqrt{2}(\sqrt{50} - \sqrt{4}) + 8 \frac{2}{3}$ کدام است؟

- (١) $\frac{33}{4}$ (٢) $\frac{29}{4}$ (٣) $\frac{33}{2}$ (٤) $\frac{25}{2}$

١٤- اگر ثلث عدد $(\frac{1}{9})^{-2}$ را به توان ٢ برسانیم، حاصل کدام است؟

- (١) $\frac{128}{9}$ (٢) $\frac{256}{9}$ (٣) $\frac{64}{9}$ (٤) $\frac{9}{64}$

١٥- حاصل $\frac{3\sqrt{12} + \sqrt{27} - 2\sqrt{300}}{2\sqrt{3}}$ کدام است؟

- (١) ٢ (٢) ٥/٥ (٣) -٥/٥ (٤) $-\frac{1}{2}$

١٦- ساده شده عبارت $A = \frac{\sqrt[3]{24} - \sqrt[3]{128}}{\sqrt[3]{3} - 2\sqrt[3]{2}} \times (\sqrt{(32)^{-1}})$ کدام است؟

- (١) $\sqrt{2}$ (٢) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (٣) $-\sqrt{2}$ (٤) $\frac{\sqrt{2}}{4}$

١٧- حاصل $(\frac{4}{9})^3 (\frac{27}{8})^2 (\frac{15}{4})^2 (\frac{2}{5})^4$ کدام است؟

- (١) ٠/٣٦ (٢) ٠/٤٥ (٣) ٠/٥٤ (٤) ٠/٦٣

١٨- حاصل عبارت $A = 2\sqrt{0.01 \times 4} - 3\sqrt{1/21} - 2 \times \sqrt[3]{-0.064}$ کدام است؟

- (١) ٠/١ (٢) -٢/١ (٣) ٠/٢ (٤) -٥/٤

١٩- حاصل $B = \frac{0.144 \times 1.5}{720 \times 0.01}$ ، به صورت نماد علمی کدام است؟

- (١) 4×10^{-1} (٢) 2×10^3 (٣) $1/2 \times 10^{-2}$ (٤) $2/6 \times 10^4$

٢٠- ساده شده عبارت $A = \frac{4^2 \times (10)^{-4}}{3^2 \times (2)^{-4}} \times (\frac{4}{3})^{-2}$ همواره کدام است؟

- (١) $\frac{1}{10}$ (٢) $\frac{5}{10}$ (٣) ٦٢٥ (٤) $\frac{1}{625}$

آمار و مدل سازی

فصل ششم و هفتم
صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۶۶

۲۱- میانگین داده‌های $a, 10, 4, 6$ و 7 برابر 12 است. دامنه تغییرات این داده‌ها کدام است؟

- (۱) ۳۳ (۲) ۲۳ (۳) ۲۹ (۴) ۳۰

۲۲- اگر در داده‌های $3, 7, 10, 12, x + 4, 16$ مد برابر 7 باشد، میانه داده‌ها کدام است؟

- (۱) ۱۱ (۲) $9/5$ (۳) $7/5$ (۴) $8/5$

۲۳- میانگین ۵ درس یک دانش آموز هر کدام با ضریب 1 ، برابر $16/5$ است. نمره درس ششم او که با ضریب 2 منظور می‌شود، چه عددی باشد تا

میانگین ۶ درس او 17 شود؟

- (۱) ۲۰ (۲) $19/25$ (۳) $18/25$ (۴) $18/75$

۲۴- در نمودار جعبه‌ای داده‌های آماری $18, 20, 23, 16, 14, 17, 11, 9, 12, 10, 5, 19, 21, 7$ و 8 ، حاصل $\frac{Q_3 - Q_1}{Q_2}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{5}{7}$ (۲) $\frac{10}{7}$ (۳) $\frac{11}{14}$ (۴) $\frac{14}{17}$

۲۵- اگر میانگین داده‌های آماری در جدول فراوانی زیر برابر با $\bar{x} = 16$ باشد، a کدام است؟

حدود دسته	۱۰-۱۲	۱۲-۱۴	۱۴-۱۶	۱۶-۱۸	۲۳ (۱)
فراوانی	۴	۱	۴	a	۲۶ (۲)
					۲۱ (۳)
					۲۷ (۴)

۲۶- ضریب تغییرات داده‌های $12, 11, 10, 9$ و 8 کدام است؟

- (۱) $2\sqrt{2}$ (۲) $\frac{3}{\sqrt{5}}$ (۳) $\frac{\sqrt{2}}{5}$ (۴) $\frac{\sqrt{2}}{10}$

۲۷- در داده‌های آماری $18, 17, 12, 13, 19, 14, 13$ با حذف مد، انحراف معیار بقیه داده‌ها تقریباً کدام است؟

- (۱) $2/2$ (۲) $2/4$ (۳) $2/6$ (۴) $2/8$

۲۸- مجموع ۵ داده آماری برابر 25 و ضریب تغییرات آن‌ها $\frac{2}{5}$ است. مجموع مربعات این داده‌ها کدام است؟

- (۱) ۱۴۵ (۲) ۱۵۰ (۳) ۱۵۵ (۴) ۱۶۰

۲۹- در ۶ داده آماری، تفاضل میانگین از داده‌ها عبارت‌اند از: $1, 1, 1, 0, -1, -2$ واریانس این داده‌ها کدام است؟

- (۱) $\frac{2\sqrt{3}}{3}$ (۲) $2\sqrt{3}$ (۳) $\frac{4}{3}$ (۴) $\frac{3}{4}$

۳۰- واریانس قیمت کالاهای اساسی در سال گذشته برابر 400 محاسبه شده است و امسال 20 درصد به قیمت تمام کالاهای اساسی افزوده شده

است. واریانس قیمت کالاهای اساسی امسال کدام است؟

- (۱) ۴۸۰ (۲) ۴۲۰ (۳) ۴۴۸ (۴) ۵۷۶

محل انجام محاسبات

۳۱- با توجه به مفهوم «تولید»، موارد کدام گزینه، به ترتیب در پاسخ به پرسش‌های زیر درست است؟

الف) کدام مورد، جزء هزینه‌های تولید تولیدکنندگان نیست؟

ب) پولی که تولیدکنندگان برای خرید عوامل تولید می‌پردازند، با چه عنوان‌هایی نصیب خانواده‌ها می‌شود؟

ج) کدام یک از عوامل تولید نسبت به سایر عوامل از اهمیت خاصی برخوردار است؟ چرا؟

د) تولیدکنندگان برای دوری از وضعیت زیان دست به کدام اقدام می‌زنند؟

۱) الف) پولی که تولیدکننده برای خرید یخچال منزل خود پرداخته است. ب) اجاره، مزد یا حقوق، قیمت سرمایه، ج) منابع طبیعی، زیرا تولید

کالاها و خدمات بدون استفاده از منابع و امکاناتی که طبیعت در اختیار ما نهاده، غیرممکن است. د) پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم

۲) الف) پولی که تولیدکننده از فروش محصولات خود به دست می‌آورد. ب) اجاره، مزد یا حقوق، قیمت سرمایه، ج) منابع انسانی، زیرا وظیفه

ترکیب سایر عوامل تولید را نیز بر عهده دارد. د) صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه

۳) الف) خریداری یا اجاره محلی به عنوان کارگاه، ب) اجاره، هزینه استهلاک، قیمت سرمایه، ج) منابع انسانی، زیرا وظیفه ترکیب سایر عوامل

تولید را نیز بر عهده دارد. د) افزایش هزینه‌های تولید

۴) الف) پرداخت مزد و حقوق کارگران استخدام شده، ب) قیمت سرمایه، مزد یا حقوق، اجاره، ج) منابع طبیعی، زیرا تولید کالاها و خدمات بدون

استفاده از منابع و امکاناتی که طبیعت در اختیار ما نهاده، غیرممکن است. د) عرضه کالاها و خدمات با قیمت پایین جهت جلب اعتماد مشتریان

۳۲- منحنی عرضه و تقاضای یخچال‌های مصرفی خانوارهای یک جامعه در دستگاه زیر رسم شده است: الف) اگر مشاهده کنیم که قیمت یخچال

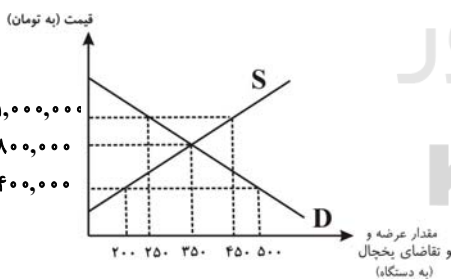
در حال کاهش است، چه نوع مازاد یا کمبودی در بازار می‌تواند وجود داشته باشد؟ ب) اگر قیمت یخچال در جامعه ۴۰۰,۰۰۰ تومان باشد،

چه نوع مازاد یا کمبودی وجود خواهد داشت و مقدار آن، چند دستگاه است؟ پ)

به ترتیب، قیمت تعادلی چند تومان و مقدار تعادلی چند دستگاه یخچال است؟ ت)

اگر قیمت یخچال ۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان باشد، با چه وضعیتی در بازار رو به رو

می‌شویم و قیمت آن چقدر باید کاهش یا افزایش یابد تا بازار به حالت تعادل برسد؟

۱) الف) مازاد تقاضا، ب) مازاد تقاضا، ۳۰۰، پ) ۳۰۰, ۸۰۰,۰۰۰، ت) مازاد عرضه،

قیمت باید ۲۰۰,۰۰۰ تومان کاهش یابد.

۲) الف) کمبود تقاضا، ب) کمبود عرضه، ۳۰۰، پ) ۳۵۰, ۸۰۰,۰۰۰، ت) مازاد تقاضا، قیمت باید ۲۰۰,۰۰۰ تومان افزایش یابد.

۳) الف) مازاد عرضه، ب) مازاد تقاضا، ۳۰۰، پ) ۳۵۰, ۸۰۰,۰۰۰، ت) مازاد عرضه، قیمت باید ۲۰۰,۰۰۰ تومان کاهش یابد.

۴) الف) کمبود عرضه، ب) کمبود عرضه، ۲۰۰، پ) ۳۵۰, ۸۰۰,۰۰۰، ت) مازاد عرضه، قیمت باید ۱۰۰,۰۰۰ تومان افزایش یابد.

۳۳- کدام یک از رفتارهای اقتصادی، مانع کاهش فاصله بین منحنی‌های عرضه و تقاضا در سطح قیمت پایین‌تر از نقطه تعادل می‌گردد؟

- (۱) افزایش مقدار تولید
(۲) کاهش قیمت
(۳) کاهش مصرف
(۴) افزایش قیمت

۳۴- ظرفیت تولید برق نیروگاهی طی یک سال در یک کشور فرضی برابر با ۲۰۰۰ مگاوات است. با فرض این‌که جمعیت کشور ۶۰ میلیون نفر و هر خانوار شامل ۴ نفر باشد، اگر ۲۰٪ از خانوارها هر کدام ۲ عدد لامپ با مقدار وات مساوی از مصرف خود بکاهند، در مجموع ۷۵۰ مگاوات در مصرف برق نیروگاه صرفه‌جویی می‌شود. الف) سهم هر خانوار به طور متوسط در این صرفه‌جویی چه قدر است؟ ب) میزان صرفه‌جویی انجام شده چه نسبتی از ظرفیت کل تولید برق نیروگاه است؟ ج) به طور میانگین هریک از این دو عدد لامپ چند وات می‌تواند باشد؟

- (۱) ۲۵۰ وات - $\frac{۳}{۸}$ - ۱۵۰
(۲) ۱۲۰ وات - $\frac{۳}{۵۰}$ - ۱۲۵
(۳) ۱۲۰ وات - $\frac{۳}{۵۰}$ - ۱۵۰
(۴) ۲۵۰ وات - $\frac{۳}{۸}$ - ۱۲۵

۳۵- اگر درآمد یک تولیدکننده، چهار برابر هزینه‌های تولیدش، میزان حقوق و دستمزد پرداختی ۱۵۰۰ تومان، قیمت سرمایه پرداختی به صاحبان سرمایه ۱۰۰۰ تومان و سود به‌دست آمده برابر با ۱۸,۰۰۰ تومان باشد، الف) اگر تنها هزینه باقی‌مانده تولیدکننده، اجاره بنگاه باشد، مبلغ آن چند تومان است؟ ب) کل هزینه‌های تولید این تولیدکننده چند تومان است؟ ج) میزان درآمد او چند تومان است؟

- (۱) الف) ۳۵۰۰، ب) ۶۰۰۰، ج) ۲۴,۰۰۰
(۲) الف) ۶۰۰۰، ب) ۳۵۰۰، ج) ۱۶,۰۰۰
(۳) الف) ۶۰۰۰، ب) ۴۲۰۰، ج) ۱۸,۰۰۰
(۴) الف) ۳۵۰۰، ب) ۶۰۰۰، ج) ۳۸,۰۰۰

۳۶- کدام گزینه پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

الف) کدام عامل دربرگیرنده مجموعه امکاناتی است که به‌عنوان حاصل کار گذشته انسان در جریان «تولید» مورد استفاده قرار می‌گیرد؟
ب) فعالیت دو گروه تولیدکنندگانی که محصولاتشان به صورت مستقیم و غیرمستقیم به مصرف مردم می‌رسد:
ج) کدام مورد جزء «هزینه‌های تولید» نیست؟

د) کدام یک از تولیدات زیر به طور مستقیم به مصرف مردم می‌رسد؟

- (۱) الف) سرمایه، ب) به نوعی مکمل هم است، ج) اجاره دفتر کار برای کارگاه، د) لاستیک دوچرخه
(۲) الف) منابع طبیعی، ب) به نوعی مکمل هم است، ج) استخدام تعدادی کارگر و کارمند، د) کائوچو
(۳) الف) سرمایه، ب) به نوعی مکمل هم است، ج) فروش محصولات و دریافت پول آن‌ها، د) لاستیک دوچرخه
(۴) الف) منابع طبیعی، ب) ارتباط نزدیکی با هم دارند، ج) خرید ماشین‌آلات، د) لاستیک دوچرخه

۳۷- کدام گزینه بیانگر پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

- (الف) نحوه تصمیم‌گیری و اقدام «تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان» و نیز واکنش آن‌ها نسبت به تغییرات «وضعیت اقتصادی»، با عنوان «...» شناخته می‌شود.
 (ب) انگیزه «مصرف‌کنندگان» از خرید کالاها، «...» است.
 (ج) تجربه نشان می‌دهد که با کاهش قیمت یک کالا:
 (د) «قیمت یک کالا» و «میزان» تولید و عرضه آن از سوی «تولیدکنندگان» با هم;
 (ه) در رابطه با «واقعیت» کدام عبارت نادرست است؟

(۱) (الف) رفتار اقتصادی، (ب) کسب سود، (ج) میزان خرید آن «افزایش» ولی میزان مصرف آن «کاهش» می‌یابد. (د) رابطه معکوس دارند. (ه) «تولیدکنندگان» با هدف به‌دست آوردن «سود» به تولید کالا می‌پردازند و «مصرف‌کنندگان» نیز برای رفع «نیازهای خود» کالاها و خدمات را خریداری می‌نمایند.

(۲) (الف) اندیشه اقتصادی، (ب) کسب سود، (ج) میزان خرید آن «کاهش» ولی میزان مصرف آن «افزایش» می‌یابد. (د) رابطه تنگاتنگ دارند. (ه) هر یک از کالاها و خدمات مورد نیاز مردم توسط تعدادی از «بنگاه‌های تولیدی» تولید می‌شود.

(۳) (الف) هدف اقتصادی، (ب) احساس رضایت، (ج) میزان مصرف یا خرید آن از سوی «تولیدکنندگان» کاهش می‌یابد. (د) رابطه مستقیم دارند. (ه) انسان برای رفع نیازهای خود ناگزیر از مصرف بعضی از «کالاها و خدمات» است.

(۴) (الف) رفتار اقتصادی، (ب) رفع نیاز، (ج) میزان خرید آن از سوی «مصرف‌کنندگان» افزایش می‌یابد. (د) رابطه مستقیم دارند. (ه) اگر در بازار قیمت کالایی در حال «افزایش» باشد، می‌گوییم به‌دلیل «کمبود»، یعنی «فزونی عرضه بر تقاضا»، قیمت به سمت «قیمت تعادلی» پیش می‌رود.

۳۸- کدام گزینه بیانگر پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

- (الف) یکی از پیامدهای «بازار محصولی با تعداد تولیدکنندگان هرچه زیادتر» چیست؟
 (ب) در صورت وجود سه حالت: «انحصار خرید» و «انحصار فروش» و «رقابت فروش» در بازار، به‌ترتیب بیش‌ترین نفع را ... و ... می‌برند.
 (ج) با ورود کفش خارجی، قیمت کفش داخلی کاهش یافته است. در حقیقت بازار کفش به بازار ... نزدیک‌تر گردیده است.

(د) کاهش تعداد تولیدکنندگان در یک بازار مشخص، ممکن است موجب افزایش کدام یک از موارد گردد؟

(۱) (الف) پایین‌آمدن نسبی قیمت، (ب) خریدار، فروشنده، خریدار، (ج) رقابت فروش، (د) اتحاد بین فروشندگان

(۲) (الف) پایین‌آمدن کیفیت محصول، (ب) خریدار، فروشنده، خریدار، (ج) رقابت فروش، (د) کیفیت محصول

(۳) (الف) پایین‌آمدن کیفیت محصول، (ب) فروشنده، خریدار، فروشنده، (ج) انحصار خرید، (د) منافع خریداران

(۴) (الف) پایین‌آمدن نسبی قیمت، (ب) فروشنده، خریدار، خریدار، (ج) رقابت فروش، (د) اتحاد بین فروشندگان

۳۹- انتخاب کدام گزینه الزاماً موجب کسب سود در بلندمدت نمی‌شود؟

(۱) عرضه کالاها با کیفیت بهتر (۲) صرفه‌جویی در هزینه‌های تولید

(۳) جلب اعتماد مشتریان (۴) عرضه کالاها با قیمتی پایین‌تر

۴۰- کدام حالت مربوط به «مازاد عرضه» در بازار نیست؟

(۱) این اتفاق موقعی پدید می‌آید که در بازار، قیمت از سطح «قیمت تعادلی» پایین‌تر باشد.

(۲) در این حالت، «قیمت» کاهش می‌یابد و فاصله بین «میزان عرضه و تقاضا» کم‌تر می‌شود.

(۳) با پایین‌آمدن قیمت از یک سو «مصرف‌کنندگان» مقدار خرید خود را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر «تولیدکنندگان» از مقدار تولید خود می‌کاهند.

(۴) در چنین حالتی، چون گروهی از «تولیدکنندگان» موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را با قیمتی پایین‌تر به فروش برسانند.

ادبیات فارسی سال چهارم

قافیه

عروض

(۵ پایان چگونگی تقطیع شعر به ارکان)
صفحه‌های (۳۹ تا ۳۵)

۴۱- قافیه بیت کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) چشم او من باشم و دست و دلش / تا رهد از مدبری‌ها مقبلش
- (۲) آن یکی واعظ چو بر تخت آمدی / قاطعان راه را داعی شدی
- (۳) دم بخور در آب ذکر و صبر کن / تا رهی از فکر و وسواس کهن
- (۴) آن ابوجهل از پیمبر معجزی / خواست هم‌چون کینه‌ور ترکی غزی

۴۲- در بیت کدام گزینه قافیه درونی یافت می‌شود؟

- (۱) اگر مرا تو ندانی بیرس از شب تاری / شب است محرم عاشق گواه ناله و زاری
- (۲) چه روح‌ها که فزایی چه حلق‌ها که ربایی / چو ماه غیب نمایی ز پرده‌های نهانی
- (۳) ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی / پیوند روح کردی پیغام دوست دادی
- (۴) روح تویی نوح تویی فاتح و مفتوح تویی / سینۀ مشروح تویی بر در اسرار مرا

۴۳- علایم هجایی کدام گزینه، وزن بیت زیر را بیان می‌کند؟

«خردمند را می چه گوید خرد / چه گویدش گوید حذر کن ز بد»

- (۱) --U--U--U--U--U
- (۲) -U-U-U--UU-U-U
- (۳) -U--U--U--U--U
- (۴) ---U---U---U

۴۴- تقطیع هجایی مصراع اول ابیات همه گزینه‌ها به جز بیت گزینه ... در مقابل آن‌ها درست آمده است.

- (۱) شهری متحدان حسنت / الا متحیران خاموش (---U-U-U--)
- (۲) نشانی زان پری تا در خیال است / نیاید هرگز این دیوانه با هوش (---U---U---U)
- (۳) چون گشت جهان را دگر احوال عیانیش؟ / زیرا که بگسترد خزان راز نهانیش (---UU---UU---UU--)
- (۴) ای دل ز دوستان وفادار روزگار / جز ساز من نبود کسی غمگسار من (-U-U--UU-U-U--)

۴۵- تقطیع هجایی و ارکان کدام بیت، به شکل زیر است؟

«-U-/U--U/U-U-/U--»

- (۱) آن که مرادش تویی از همه جویاتر است / وان که در این جست‌وجوست از همه پویاتر است
- (۲) چون شرح اشتیاق دهد در حضور دوست / بیچاره‌ای که از همه کس بی‌زبان‌تر است
- (۳) در دیر و حرم نور رخس جلوه‌کنان است / نازم صنمی را که هم این‌جا و هم آن‌جاست
- (۴) مطرب از گوشه چشمت چه نوایی سر کرد / که به هر گوشه بسی کشته به خون غلطیده است؟

۴۶- علایم هجایی کدام گزینه با مصراع «ای همه هستی ز تو پیدا شده» یکسان است؟

- (۱) ای باد بامدادی، خوش می‌روی به شادی
 (۲) هم قصهٔ نانموده دانی
 (۳) هر که تأمل نکند در جواب
 (۴) چند پرسى ز من چيستم من؟

۴۷- به ترتیب در بیت اول کدام گزینه اختیار شاعری «تغییر کمیت مصوت‌ها» و در بیت دوم «حذف همزه» به کار رفته است؟

- (۱) در زحمتم ز دردسر و گفت‌وگوی عقل / ای عقل از سرم برو این گفت‌وگو ببر
 خونم بریخت چشم تو گو از خدا بترس / آخر چه کرده‌ام ز برای خدا بپرس
 (۲) سر می‌زنیم بر در سودای وصل و هیچ / از سر خیال وصل نخواهد شدن به در
 تا دیده دید روی تو را روی دل ندید / با روی دوست خود نتوان دید روی دل
 (۳) برق جمال خرمن پندار ما بسوخت / لعلت خیال پردهٔ اسرار ما درید
 زان آدمم که بر سر کوی تو سر نهم / مقبل کسی که در سر کوی تو می‌رود
 (۴) جان‌ها گرفته‌اند تو را در میان چو شمع / جانت فدا تو شمع شبستان کیستی؟
 از چشم من برفت چو آب و در آتشم / کان رفته نیز باز کی آید به جوی من؟

۴۸- در کدام بیت اختیار زبانی «تغییر کمیت مصوت» بیش‌تری به کار رفته است؟

- (۱) چون خلیفه دید و احوالش شنید / آن سبو را پر ز زر کرد و مزید
 (۲) آن کفش را صافی و محقوق دان / همچو دشنام لب معشوق دان
 (۳) خم شکسته آب از او ناربخته / صد درستی زین شکست انگیخته
 (۴) چون به کشتی در نشست و دجله دید / سجده می‌کرد از حیا و می‌خمید

۴۹- شاعر در کدام بیت اختیار شاعری «حذف همزه» استفاده نکرده است؟

- (۱) زان‌گه که بر آن صورت خوبم نظر افتاد / از صورت بی‌طاقتیم پرده برافتاد
 (۲) دل آینهٔ صورت غیب است ولیکن / شرط است که بر آینه زنگار نباشد
 (۳) ساقی بده آن کوزهٔ یاقوت روان را / یاقوت چه ارزد بده آن قوت روان را
 (۴) روزی به درآیم من از این پردهٔ ناموس / هر جا که بتی چون تو ببینم بپرستم

۵۰- در همهٔ گزینه‌ها دو مصوت «کوتاه و بلند» در کنار هم تغییر کمیت داده‌اند به جز بیت گزینهٔ ...

- (۱) مرغ روحش کاو همای آشیان قدس بود / شد سوی باغ بهشت از دام این دار محن
 (۲) یا رب آن آهوی مشکین به ختن باز رسان / وان سهی سرو خرامان به چمن باز رسان
 (۳) از چشم شوخش ای دل ایمان خود نگه‌دار / کان جادوی کمان‌کش بر عزم غارت آمد
 (۴) به وفای تو که بر تربت حافظ بگذر / کز جهان می‌شد و در آرزوی روی تو بود

تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

تاریخ ادبیات ۱:
عصر عنصری، عصر ناصر خسرو
صفحه‌های (۶ تا ۸۳)
تاریخ ادبیات ۲:
عصر قائم مقام، عصر هاتک
صفحه‌های (۵۶ تا ۷۴)
آرایه‌های ادبی:
بیان
(استعاره مصرحه و مکنیه،
شخصیت‌پوشی)
صفحه‌های (۶ تا ۷۳)

۵۱- در مورد «امیر الشعرا»های دربار غزنه، کدام مورد نادرست است؟

- (۱) مشهورترین آن‌ها، در پی جایگزینی حماسه سلطان وقت به جای حماسه فردوسی بود.
- (۲) شاعران دیگر، عموماً از طریق امیرالشعرا با پادشاه ارتباط برقرار می‌کردند.
- (۳) هر کدام از شاعران، در شعر خود ناگزیر به ستایش امیرالشعرا وقت می‌پرداختند.
- (۴) امیرالشعرا معمولاً شعری برتر و مهارتی تمام‌تر از دیگر شاعران داشت و شاعران به نظریات او در مورد شعر خود توجه داشتند.

۵۲- قصیده «لغز شمع» سروده ... است که برای جلب حمایت ... آن را سرود.

- (۱) فرخی - عنصری
- (۲) عنصری - فرخی
- (۳) منوچهری - عنصری
- (۴) عنصری - منوچهری

۵۳- کدام یک از گزینه‌های زیر درست است؟

(۱) در میان اشعار فرخی به ابیاتی برمی‌خوریم که از نکته‌های اخلاقی و آموزنده خالی نیست و در صمیمیت فرخی نسبت به این مسائل تردیدی نیست.

- (۲) وجود مثنوی‌های منسوب به عنصری در قرن پنجم هجری نشان می‌دهد که در آن روزگار داستان‌سرایی فارسی مورد توجه بوده است.
- (۳) معزی قالب مسمط را برای اولین بار در شعر فارسی پدید آورد و در میان همه گویندگان پارسی‌زبان، در سرودن مسمط سرآمد شده است.
- (۴) قصاید معزی عموماً بر شیوه منوچهری است و تأثیر فرخی و عنصری در شعر وی دیده نمی‌شود.

۵۴- کدام عبارت در وصف شاعران عصر عنصری نادرست بیان شده است؟

- (۱) فرخی از حدود سال ۳۹۰ ه. ق. در خدمت امرای چغانی بود و پس از آن به خدمت سلطان محمود غزنوی درآمد.
- (۲) بیشتر قصاید به‌جامانده از عنصری در ستایش سلطان محمود و مسعود و دیگر شاهزادگان غزنوی و ذکر اوصاف و کارها و فتوحات آن‌هاست.
- (۳) خاطراتی که منوچهری از گرگان و طبرستان داشت بر توانایی او در وصف طبیعت اثرگذار بوده است.
- (۴) عبدالملک برهانی، پدر معزی، در دربار البارسلان سلجوقی مقام امیرالشعرا داشت.

۵۵- کدام موارد از لحاظ تاریخ ادبیات، کاملاً درست است؟

- (الف) عنصری حدود سال ۳۷۵ هجری در بلخ زاده شد و در ۴۷۱ ه. ق. وفات یافت.
 - (ب) عنصری در شعر خود بیشتر از منطق و برهان الهام می‌گیرد تا از ذوق و هیجان.
 - (ج) قسمت عمده اشعار بازمانده از عنصری که به حدود پنج هزار بیت می‌رسد، قصاید اوست.
 - (د) اصل کتاب وامق و عذرا در دست نیست؛ اما حدود پانصد بیت از آن را از لابه‌لای کتاب‌ها یافته‌اند.
- (۱) ج، د (۲) ب، د (۳) الف، ب (۴) الف، د

۵۶- کدام گزینه درباره سبک شاعری ناصر خسرو نادرست است؟

- (۱) نخستین گوینده‌ای است که شعر را به‌طور کلی در خدمت فکر اخلاقی و اجتماعی قرار داده است.
- (۲) در سرتاسر دیوان او، یک سطر ستایش دیده نمی‌شود.
- (۳) گاهی دانش‌های زمان خود - از فلسفه و پزشکی و زیست‌شناسی گرفته تا نجوم و الهیات و منطق - همه را در یک قصیده جای می‌دهد و بدین وسیله در پی آرایش کلام است.
- (۴) سبک شعری ناصر خسرو با اندیشه‌اش هماهنگی تمام دارد.

۵۷- کدام گزینه از لحاظ تاریخ ادبیات صحیح است؟

- (۱) کتاب معروف اسرارالتوحید حاوی سرگذشت و سخنان ابوسعید است که به قلم محمد بن منور نگاشته شده است.
- (۲) در سده‌های نخستین، ایرانیان، افکار و ذوق عارفانه را ابتدا در خراسان و سپس در بین‌النهرین پرورش دادند.
- (۳) مجموعه سخنان کوتاه باباطاهر به لهجه محلی لری، نشان‌دهنده عقاید عارفانه اوست.
- (۴) بی‌اعتقادی عارفانی چون بایزید و منصور حلاج به نشر عرفان از طریق بحث و کتاب، مانع ایجاد مزاحمت این افراد برای حکومت‌های زمان خود می‌شد.

۵۸- عصر شکوفایی فرهنگ اسلامی، کدام دوره از ادبیات ایران را دربرمی‌گیرد؟ کدام مورد از اتفاقات این دوره نیست؟

- (۱) عصر ناصر خسرو - فرقه‌های عقل‌گرا و مثبت به‌طور پنهانی به فعالیت خود ادامه دادند.
- (۲) عصر ناصر خسرو - فارسی دری از خاستگاه خود خارج شد و به آذربایجان رسید اما هنوز نتوانسته بود بر لهجه‌های محلی غلبه یابد.
- (۳) عصر عنصری - دانش‌های طب و ریاضی و نجوم، پایه‌های فلسفه و کلام و فقهت به شکوفایی رسید.
- (۴) عصر عنصری - بیشتر اشعار این دوره، قصیده و اغلب با مضمون وصف و مدح است.

۵۹- هر دو عبارت کدام گزینه دربارهٔ عصر قائم‌مقام و هاتف در ادب فارسی صحیح‌اند؟

- (الف) زمره‌های روی‌گردانی از سبک دورهٔ صائب، مقارن عصر فترت پس از صفویان و فعالیت‌های انجمن ادبی اصفهان بالا گرفت.
 - (ب) قائم‌مقام شعر می‌گفت و نثر نیکو می‌نوشت و در اصل سبکی ممتاز از همهٔ نویسندگان پیش از خود دارد.
 - (ج) عبدالله مستوفی به غیر از کتاب «شرح زندگانی من» آثاری به ترجمه و تألیف از خود به یادگار گذاشته است.
 - (د) دگرگونی آگاهانه‌ای که در خط مشی شعر فارسی در عهد هاتف پدید آمد، به تغییر قالب‌های شعر فارسی نیز انجامید.
- (۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) د - ج (۴) الف - د

۶۰- موضوع کدام یک از آثار زیر درست ذکر نشده است؟

- (۱) مسالک‌المحسنین: سفرنامهٔ تخیلی گروهی به قلّهٔ دماوند
- (۲) حاجی بابا اصفهانی: خاطرات جیمز موریه از دوران زندگی در ایران
- (۳) سیاحت‌نامهٔ ابراهیم بیگ: رمان تاریخی
- (۴) شرح زندگانی من: حسب حال خودنوشتهٔ عبدالله مستوفی

۶۱- پیشگامان انجمن ادبی مشتاق اصفهانی چه کسانی بودند؟

- (۱) عاشق اصفهانی - سید محمد شعله - طبیب اصفهانی
- (۲) میرسید علی مشتاق - آذر بیگدلی - صباحی بیدگلی
- (۳) میرسید علی مشتاق - میرزا نصیر اصفهانی - سید احمد هاتف اصفهانی
- (۴) میرسید علی مشتاق - سید محمد شعله - آذر بیگدلی

۶۲- کدام گزینه دربارهٔ سرایندهٔ بیت «که یکی هست و هیچ نیست جز او / وحده لا اله الا هو» درست نیست؟

- (۱) به دو زبان فارسی و عربی شعر می‌گفت.
- (۲) با آذر بیگدلی و صباحی بیدگلی دوستی نزدیک داشت.
- (۳) در غزل از سعدی و حافظ تبعیت می‌کرد و البته به پای آن‌ها نمی‌رسید.
- (۴) در قصیده بر شیوهٔ استادان پیشین از جمله فرّخی می‌رفت و کارش در حد تقلیدی قابل قبول بود.

۶۳- متن زیر معرف کدام سخن‌سرای پارسی است؟

«قصاید و غزلیات او بیشتر بر شیوهٔ شاعران عصر سعدی و حافظ است. او در عهد نادر و جانشینان او، یک چند با دستگاه حکومت مرتبط بود. او اکثر اوقات خود را به مطالعه در آثار گذشتگان اختصاص می‌داد.»

- (۱) مشتاق اصفهانی
- (۲) هاتف اصفهانی
- (۳) فروغی بسطامی
- (۴) آذر بیگدلی

۶۴- از میان عبارات زیر چند عبارت نادرست‌اند؟

- (الف) رواج صنعت چاپ، اعزام دانشجویان ایرانی به اروپا و رواج و گسترش ترجمه از زبان‌های اروپایی، از عوامل تحوّل نثر فارسی پس از قائم‌مقام هستند.
- (ب) یکی از نمونه‌های ساده‌نویسی در آستانهٔ مشروطیت، «مسالک‌المحسنین» طالبوف است که در آن به انتقاد از ایران عصر قاجار می‌پردازد.
- (ج) میرزا عباس بسطامی ابتدا مسکین تخلص می‌کرد و بعد تخلص فروغی را برگزید.
- (د) هاتف در ابتدا شاگرد میرزا نصیر اصفهانی بود و فنون شعر و ادب را در سطح ابتدایی نزد او آموخت.

- (۱) سه (۲) دو (۳) یک (۴) صفر

۶۵- در منظومهٔ زیر چند «تشخیص» وجود دارد؟

«من در این خانه به گمنامی نمناک علف نزدیکم / من صدای نفس باغچه را می‌شنوم / و صدای سرفهٔ روشنی از برگ درخت / عطسهٔ آب از هر رخنهٔ سنگ / من به آغاز زمین نزدیکم / نبض گل‌ها را می‌گیرم»

- (۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) سه

۶۶- تعداد «استعاره مصرحه» در کدام بیت بیشتر است؟

- (۱) هزاران نرگس از چرخ جهانگرد / فرو شد تا برآمد یک گل زرد
- (۲) ژاله از نرگس فرو بارید و گل را آب داد / وز تگرگ نازپرور مالش عتاب داد
- (۳) باغ سلام می کند، سرو قیام می کند / سبزه پیاده می رود غنچه سوار می رسد
- (۴) بتی دارم که گرد گل ز سنبل سایه بان دارد / بهار عارضش خطی به خون ارغوان دارد

۶۷- نوع استعاره در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) غلام ساقی لعل توأم که چاره من / به جرعه ای می نوشین خوش گوار بود
- (۲) ای آفتاب تابان دل گرمی ای ضرور است / بر رغم سرد طبعان مگذر ز مهربانی
- (۳) سی و دو ذرم که سست کرد زمانه / سخت کجا گردد از هلیله کابل
- (۴) چشمت به خواب چشم مرا خواب می برد / زلفت به تاب جان مرا تاب می برد

۶۸- در کدام بیت هر دو آرایه «تشبیه» و «استعاره» به کار نرفته است؟

- (۱) ای صبا بلبل مستم ز گلستان وصال / بویی آخر به من آور که اسیر قفسم
- (۲) بر تو چون آب می ای سرو روان می باشم / چه شود سایه اگر بر سر من اندازی
- (۳) سنبل زلف تو خط بر سنبل تر می کشد / سرو قدت حلقه در گوش صنوبر می کشد
- (۴) با سرو کردم نسبت، گفتمی که ای کوله نظر / گر راست می گویی چو من، رو در چمن سروی بجو

۶۹- آرایه های «استعاره - تشبیه - تشخیص» به ترتیب در کدام ابیات یافت می شوند؟

- (الف) با دل گفتم که ای دل احوال تو چیست / دل دیده پر آب کرد و بسیار گریست
- (ب) صنما مرده آنم که تو جانم باشی / می دهم جان که مگر جان جهانم باشی
- (ج) گلرخا برخیز و بنشان سرو را برطرف جوی / روی بنمای و رخ گل را به خون دل بشوی
- (د) بر تو چون آب من ای سرو روان من باشم / چه شود سایه اگر بر سر من اندازی

(۱) د - ج - الف	(۲) الف - ب - د
(۳) د - الف - ج	(۴) الف - ج - ب

۷۰- هر دو نوع استعاره در بیت کدام گزینه یافت می شود؟

- (۱) به گل بلبل همی گوید که نرگس می کند شوخی / مگر نرگس نمی داند که خون لاله می جوشد
- (۲) چه پندم می دهد سوسن که گرد عشق کمتر گرد / مگر سوسن نمی داند که عاشق پند ننیوشد
- (۳) نگارینا به صحرا رو که صحرا حله می پوشد / ز شادی ارغوان با گل شراب وصل می نوشد
- (۴) مرو زنهار در بستان که گر خاری به نادانی / سرانگشت تو بخراشد دلم در سینه بخروشد

■ عین الأصحّ و الأدقّ فی الجواب للترجمة أو التعريب: (۷۴ - ۷۱)

۷۱- «یا بناتی! علّمن أن طریق الحقّ مفروش بالأشواک فاستعدّین.»:

- (۱) ای دخترانم، بدانید که راه حق از خارها پوشیده شده است، پس آماده باشید!
- (۲) ای دختران، دانستید که راه خدا از خار پوشیده است، پس آماده شوید.
- (۳) ای دختران، می‌دانید که راه حق از خارها پوشیده است، پس خود را آماده کنید.
- (۴) دخترانم، بدانید که راه‌های حق پوشیده از خار است، پس آمادگی کسب کنید.

۷۲- عین الصّحیح:

- (۱) «من اذا رأّت عیناه حادثه و أصبح مُعتبراً من الآخرين فهو أعدل الناس!»: کسی که حادثه‌ای را ببیند و از دیگران عبرت بگیرد، اندیشمندترین مردم است!
- (۲) «شهادؤنا قنادیل لنا فی طیّ طریق الحقّ فنقتدی بهم و نهتدی بأنوارهم!»: شهیدان ما در پیمودن راه حق، برای ما چراغ‌هایی هستند و به آنان اقتدا می‌کنیم و با نورهایشان راه می‌یابیم!
- (۳) «بناتی! علّمن أنّ مسیر الحیاة مفروش بالأشواک و عبوره یحتاج الی المعیار و الفکر!»: دخترانم می‌دانید که مسیر زندگی از خار و خاشاک پوشیده شده است و با فکر و معیار می‌توان از آن عبور کرد!
- (۴) «الفرصة تذهب بسرعة فاحرصوا علیها و لا تضیعوا منها ثانیة بل استفیّدوا منها لآنها محدودة!»: زمان به سرعت می‌گذرد پس بدان حرص بورزید و لحظه‌ای از آن را تباه نسازید بلکه با وجود محدود بودن از آن استفاده ببرید!

۷۳- «ما در تربیت کردن اطفال خود نباید از فرهنگ غنی خویش غفلت بورزیم.»:

- (۱) علینا أن لا نغفل عن ثقافتنا الغنیة فی تریبة أطفالنا.
- (۲) یجب أن لا نغفل فی تریبة الأطفال عن ثقافتنا و هی غنیة.
- (۳) علینا أن لا نكون غافلین عن ثقافة غنیّنا فی تریبة صبیاتنا.
- (۴) یجب أن لا نكون غافلین فی تریبة أولادنا عن ثقافة لنا غنیة.

۷۴- «خواهرم به من گفت: زمانی که با مادر کهن‌سالمان از خانه خارج شدی، دستش را محکم بگیر!»

- (۱) قالت لی أختی: حیما تخرجین من البیت مع أمّنا العجوزة، خذی یدها مستمسکة بها!
- (۲) أختی قالت: لما تذهب الی خارج البیت بالأمّ العجوزة خذ یدها مستحکماً بها!
- (۳) قالت أختی لی: لما تذهب من البیت مع الأمّ العجوزتنا، إتخذ یدانها محکماً!
- (۴) أختی لی قالت: عندما تخرجین من دارنا بأمنّا العجوزة خذی یدها بشدة!

۷۵- عین الصّحیح فی التّشکیل: «جعل کلّ واحد من الحروف العاطفة فی الفراغ الأنسب له ثم ترجمه الی الفارسیة!»

- (۱) کلّ - واحد - الفراغ - الأنسب
- (۲) الحروف - العاطفة - الأنسب - ترجم
- (۳) إجعل - کلّ - الحروف - العاطفة
- (۴) واحد - الفراغ - ترجمه - الفارسیة

٧٦- عَيِّن الخَطأ في الاعراب و التَّحليل الصَّرْفِي للعبارة التالية:

«لم يُسمع أن أحداً نال خيراً أو أصابَ نجاحاً دونَ تعبٍ.»

(١) يُسْمَعُ: فعل مضارع مجزوم، مجرد ثلاثي، معرب، مبنى للمعلوم / فعل و فاعل

(٢) أحداً: إسم، مفرد، معرب، منصرف، جامد / اسم أن و منصوب

(٣) خيراً: إسم، مفرد، مذكر، منصرف، صحيح الآخر / مفعول به و منصوب

(٤) تَعَبٌ: نكرة، جامد، مفرد، مذكر، منصرف / مضاف اليه و مجرور

٧٧- عَيِّن «يرتفع» غير مناسب لتكميل الفراغ:

(١) «...» درجة الحرارة في هذا الفصل دون شكاً

(٢) لاشك أن «...» سعر النفط بشكل تدريجيّ!

(٣) منزلة المرأة سوف «...» في بلادنا إيران!

(٤) «...» قيمة تصديرات إيران هذه السنة!

٧٨- عَيِّن العبارة الَّتِي ما جاء فيها اسم التفضيل:

(١) اشترت باقة من الورود الحمراء لصديقي الوفي!

(٢) خير الأمور الَّتِي فعلت حتى الآن هي مساعدة الفقراء!

(٣) أحسن النَّاس خلقاً أكظمهم غضباً و غيظاً!

(٤) أضلَّ النَّاس هم الَّذِينَ يتبعون الهوى و الضلالة!

٧٩- عَيِّن مرجع الضمير منصوباً:

(١) لا تكن على النَّاس سبغاً ضارياً تغتنم أكلهم!

(٢) هذه أنهار ينظر النَّاس إليها بإعجاب!

(٣) أكبر العيب أن تعيب ما فيك مثله!

(٤) يا أيتها النفس المطمئنة إرجعي إلى ربك!

٨٠- عَيِّن الضمير الَّذِي ليس له محلّ من الإعراب:

(١) رأيت طلاب المدرسة و هم يضحكون معاً!

(٢) إنّما الأنبياء هم الَّذِينَ رسموا لنا طريق الحياة الكريمة!

(٣) إنّنا نحن لقوم ابت اخلاقنا شرفاً!

(٤) «و إن يكاد الَّذِينَ كفروا ليزلقونك بأبصارهم»

تاریخ شناسی

انسان و تاریخ
زمان و اهمیت آن در تاریخ
جغرافیا
بستر تحولات تاریخی
صفحه‌های ۱ تا ۴

۸۱- در ارتباط با مطالعات تاریخی کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) هر کس به اندازه شناخت و علاقه خود نسبت به بخشی از رخدادهای گذشته اظهار نظر می‌کند.
- (۲) نتایج مطالعات تاریخی افراد مختلف درباره موضوعی واحد یکسان است.
- (۳) تاریخ به عنوان یکی از زیرشاخه‌های علوم انسانی، خصوصیات و روش‌های خاص خود را دارد.
- (۴) نتایج حاصل از مطالعه پدیده‌های تاریخی، نسبی هستند.

۸۲- کدام ویژگی سبب می‌شود کار مورخ سودمند و با فایده باشد؟

- (۱) داشتن قدرت اندیشه و تفکر
- (۲) توانایی درست نوشتن
- (۳) حقیقت‌جویی
- (۴) داشتن دانش گسترده

۸۳- به ترتیب، گاه‌شماری از چه زمانی آغاز گشت و کاربرد مهم تقویم چیست؟

- (۱) از زمان مورد توجه قرار گرفتن گردش شبانه‌روز - ثبت وقایع و رخدادهای مهم
- (۲) از هنگام انتخاب کشاورزی به عنوان پیشه اصلی مردم - اندازه‌گیری دقیق زمان
- (۳) از زمان مورد توجه قرار گرفتن گردش شبانه‌روز - اندازه‌گیری دقیق زمان
- (۴) از هنگام انتخاب کشاورزی به عنوان پیشه اصلی مردم - ثبت وقایع و رخدادهای مهم

۸۴- سال ۱۰۰۰ هجری قمری مصادف با کدام سال میلادی می‌باشد؟

- (۱) ۱۵۹۱ (۲) ۱۵۹۰ (۳) ۱۶۹۰ (۴) ۱۵۹۲

۸۵- کدام یک از اشخاص زیر معتقد به نقش‌آفرینی مهم و اساسی شرایط آب و هوایی (در بین عوامل طبیعی مؤثر بر زندگی انسان) در رشد و

شکوفایی تمدن‌ها است؟

- (۱) راتزل (۲) هانتینگتن (۳) نیلسون (۴) هارتنر

۸۶- بسیاری از مورخان مسلمان مانند ... برای تألیف آثار خود به مسافرت‌های دور می‌رفتند و با ...، خلیج فارس نقش جهانی یافت.

(۱) مسعودی - کشف ذخیره‌های عظیم نفت

(۲) مسعودی - شروع دریانوردی و تجارت دریایی

(۳) ابن خلدون - کشف ذخیره‌های عظیم نفت

(۴) ابن خلدون - شروع دریانوردی و تجارت دریایی

۸۷- تاریخ، علم بازسازی گذشته ... انسان است و به گفتهٔ رژه دیون، جغرافیای تاریخی نوعی ... است.

(۱) سیاسی - جغرافیای اجتماعی

(۲) اجتماعی - جغرافیای انسانی

(۳) سیاسی - جغرافیای انسانی

(۴) اجتماعی - جغرافیای اجتماعی

۸۸- علت توجه مورخان به نقشه‌های تاریخی ... و یکی از راه‌های درک بصری رویدادهای تاریخی ... است.

(۱) فراوانی نسبی اطلاعات موجود در آن - استفاده از نقشه‌های قدیمی

(۲) معتبر بودن و داشتن قابلیت استناد به آن - استفاده از نقشه‌های قدیمی

(۳) فراوانی نسبی اطلاعات موجود در آن - استفاده از نقشه‌های تاریخی

(۴) معتبر بودن و داشتن قابلیت استناد به آن - استفاده از نقشه‌های تاریخی

۸۹- کدام گزینه در رابطه با نقشه‌های تاریخی صحیح نیست؟

(۱) به عنوان یک سند و مدرک تاریخی مورد توجه مورخان است.

(۲) حاصل کار مورخان و مؤسسات نقشه‌نگاری در دورهٔ کنونی است.

(۳) از طریق بررسی و مطالعه جامع و دقیق اسناد و منابع تاریخی به دست می‌آید.

(۴) بیشتر کمیت‌های سیاسی و نظامی را دربرمی‌گیرد.

۹۰- چرا نقشه‌های تاریخی ابزاری سودمند در آموزش تاریخ محسوب می‌شوند؟ زیرا ...

(۱) زمینهٔ مساعدی برای فهم اقتدار و عظمت یا ضعف یک سلسله فراهم می‌کنند.

(۲) مراکز فرهنگی، اقتصادی و سیاسی و به‌طور کلی تمدن یک ملت با کمک آن‌ها با سهولت بررسی می‌شوند.

(۳) سبب می‌شوند مفاهیم و موضوعات تاریخی در فضای جغرافیایی و در بستر مکان بهتر درک شوند.

(۴) نقش قدرت سیاسی و نظامی حکومت‌ها و یا خلع آن‌ها را در تعیین خطوط مرزی به وضوح قابل درک می‌سازند.

جغرافیای سال چهارم

ماهیت و قلمرو دانش جغرافیا
سیستم چیست؟
راه و روش پژوهش‌های جغرافیایی
صفحه‌های (۳۲ تا ۳۳)

۹۱- پس از ...، رویکرد به جغرافیا دستخوش تحول گردید و ... از علل این تحول نبود.

- (۱) جنگ جهانی اول - نیاز به آمایش سرزمین
- (۲) جنگ جهانی دوم - نیاز به آمایش سرزمین
- (۳) جنگ جهانی اول - بازرگانی و تجارت
- (۴) جنگ جهانی دوم - بازرگانی و تجارت

۹۲- اینکه «دما با افزایش ارتفاع کاهش می‌یابد» یک اصل ... است؛ زیرا ...

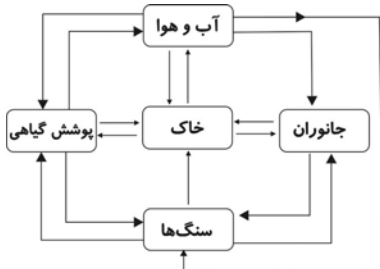
- (۱) آب و هواشناسی - اثر این اصل را بر مکان و زندگی انسان مورد مطالعه قرار می‌دهد.
- (۲) هواشناسی - اصول و قوانین حاکم بر جو را به صورت مجزا و انفرادی مطالعه کرده است.
- (۳) هواشناسی - حاصل ارتباط بین علوم و فنون مختلف با جغرافیا و شاخه‌های آن است.
- (۴) آب و هواشناسی - تأثیرات آن در برنامه‌ریزی و بهبود شرایط زندگی انسان مورد توجه قرار می‌گیرد.

۹۳- به ترتیب، کدام گزینه بیانگر «شناخت ساختاری» و «شناخت تکوینی» می‌باشد؟

- (۱) رابطه یک پدیده جغرافیایی با سایر پدیده‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. - در بررسی همه پدیده‌های جغرافیایی باید به گذشته آن‌ها توجه کرد.
- (۲) رابطه یک پدیده جغرافیایی با سایر پدیده‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. - هریک از پدیده‌های جغرافیایی کارکرد خاصی دارند.
- (۳) براساس تحلیل‌های انجام شده، آینده مکان را پیش‌بینی می‌کند. - در بررسی همه پدیده‌های جغرافیایی باید به گذشته آن‌ها توجه کرد.
- (۴) براساس تحلیل‌های انجام شده، آینده مکان را پیش‌بینی می‌کند. - هریک از پدیده‌های جغرافیایی کارکرد خاصی دارند.

۹۴- اشکال (۱) و (۲) به ترتیب، چه نوع سیستمی هستند و کدام مورد از ورودی‌های سیستم خاک نیست؟

- (۱) ساده - پیچیده - هوا
- (۲) ساده - پیچیده - تبخیر
- (۳) پیچیده - ساده - نور خورشید
- (۴) پیچیده - ساده - آب

(۱)

(۲)

۹۵- کدام سیستم، سیستمی بسته است و ویژگی آن چیست؟

- (۱) شهر - تأثیر متقابل محیط و سیستم در آن دیده نمی‌شود.
- (۲) آب - تأثیر متقابل محیط و سیستم در آن دیده نمی‌شود.
- (۳) آب - مواد جدید دوباره به سیستم برمی‌گردند.
- (۴) شهر - مواد جدید دوباره به سیستم برمی‌گردند.

۹۶- «شکل‌گیری بیوسفر»، «پدید آمدن محیط‌های کوچک و بزرگ اجتماعی» و «تبعیت مطلق انسان از محیط طبیعی» از نتایج کدام عوامل

می‌باشند؟

- (۱) پدید آمدن حیات گیاهی و جانوری - گرایش به زندگی اجتماعی - سطح پایین دانش و فناوری
- (۲) پدید آمدن حیات گیاهی و جانوری - توسعه فرهنگی و تمدنی - سطح پایین دانش و فناوری
- (۳) تعامل حیات گیاهی و جانوری با سنگ کره و هوا کره - گرایش به زندگی اجتماعی - نوع جهان‌بینی انسان‌ها
- (۴) تعامل حیات گیاهی و جانوری با سنگ کره و هوا کره - راهنمایی‌های پیامبران - فقدان ابزار لازم برای تغییر در چهره زمین

۹۷- به ترتیب کدام عبارات برای تکمیل جدول زیر مناسب است؟

مثال	روش‌های پژوهش
الف	توصیفی
علل وقوع خشک‌سالی	ب
ج	هم‌بستگی

- (۱) الف) وضعیت ناهمواری یک منطقه - ب) توصیفی - ج) بررسی وضعیت شاغلین شهر
- (۲) الف) رابطه میزان فرسایش خاک با قطع درختان جنگلی - ب) علی - ج) بررسی وضعیت شاغلین شهر
- (۳) الف) وضعیت شاغلین شهر - ب) علی - ج) رابطه میزان فرسایش خاک با قطع درختان جنگلی
- (۴) الف) وضعیت ناهمواری یک منطقه - ب) توصیفی - ج) رابطه میزان فرسایش خاک با قطع درختان جنگلی

۹۸- اصلی‌ترین پرسش جغرافیا چیست و در مطالعات جغرافیایی اولویت بر کدام روش است؟

(۱) کجا؟ - میدانی

(۲) کجا؟ - کتابخانه‌ای

(۳) چرا؟ - میدانی

(۴) چرا؟ - کتابخانه‌ای

۹۹- در پردازش داده‌ها از چه علمی استفاده می‌شود و یکی از اساسی‌ترین روش پردازش داده‌ها چیست؟

(۱) هندسه - طبقه‌بندی داده‌ها

(۲) آمار - ارائه مدل تحلیلی

(۳) هندسه - ارائه مدل تحلیلی

(۴) آمار - طبقه‌بندی داده‌ها

۱۰۰- عبارت «در این مرحله، مسئله تحقیق مشخص می‌شود و محقق متوجه می‌شود که ناشناخته و مجهول او چیست» مربوط به کدام مرحله یک

پژوهش جغرافیایی است و «مدل تحلیلی تحقیق» چندمین گام آن پژوهش است؟

(۱) طرح پرسش - گام پنجم

(۲) بیان مسئله - گام پنجم

(۳) طرح پرسش - گام چهارم

(۴) بیان مسئله - گام چهارم

درس (۱) ۱۵
مقصدهای ۹۹ ۱۴۲

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۰۱- کدام اقدام پیامبر (ص) پس از ورود به مدینه از بروز بسیاری از اختلافات احتمالی در جامعه تازه تأسیس نبوی جلوگیری می‌کرد؟

(۱) مشارکت دادن عموم مسلمانان در ساخت مسجد

(۲) برقراری حلقه‌های اخوت میان مهاجرین و مردم مدینه

(۳) انعقاد پیمان‌نامه همزیستی مسالمت‌آمیز

(۴) سعه صدر و تحمل آزار و دشمنی منافقان

۱۰۲- کدام گزینه از مهم‌ترین تهدیدهای پیش روی جامعه اسلامی در سال‌های پایانی حیات پیامبر (ص) نمی‌باشد؟

(۱) درک نادرست دین و عرضه تفسیرهای غلط از اسلام

(۲) زنده شدن مجدد فرهنگ، عقاید و سنت‌های عصر جاهلی

(۳) گسترش نفوذ تشکیلات مخفی منافقان در سازمان حکومت

(۴) تهدیدهای نظامی دشمنان خارجی به ویژه رومیان

۱۰۳- اساسی‌ترین دستاورد حرکت الهی پیامبر (ص) چیست؟

(۱) تضعیف روحیه رفاه‌طلبی

(۲) زدودن کینه‌های قومی

(۳) نفی تبعیض اجتماعی

(۴) از میان رفتن شرک

۱۰۴- سرکشی معاویه در مقابل امام علی (ع)، به چه بهانه‌ای بود و این سرکشی در کدام جنگ، قاسطین را مقابل امام علی (ع) قرار داد؟

(۱) خونخواهی عثمان - نهروان

(۲) خونخواهی عثمان - صفین

(۳) محق دانستن خود برای خلافت - صفین

(۴) محق دانستن خود برای خلافت - نهروان

۱۰۵- هدف عمده معاویه در مقام والی شام و سپس خلیفه مسلمانان چه بود؟

(۱) تبدیل و تغییر حکومت دینی به سلطنت دنیوی

(۲) تفسیر جبرگرایانه دین و فریب افکار عمومی

(۳) دور کردن مردم از جریان امامت

(۴) تداوم قدرت و سلطه امویان از هر طریق

۱۰۶- چرا سیاست‌های اصلاحی عمر بن عبدالعزیز، تغییر جدی در جایگاه امویان در نگاه عمومی ایجاد نکرد؟ زیرا ...

- (۱) علاوه بر خلافت کوتاه وی، خلفای دیگر سیاست‌های وی را کنار گذاشتند.
- (۲) فرماندهان سپاه با توقف فتوحات در امور اداری دخالت می‌کردند.
- (۳) منع اخذ جزیه از نومسلمانان چنان که باید از سوی والیان به اجرا درنیامد.
- (۴) عمر بن عبدالعزیز با ادعای دینداری و فریب مردم، این اصلاحات را پیش گرفته بود.

۱۰۷- همه موارد از نتایج مستقیم قبول مشروط ولایتعهدی مأمون توسط امام رضا (ع) می‌باشد به جز ...

- (۱) عدم دستیابی مأمون به هدف کسب مقبولیت و مشروعیت
- (۲) آشنایی بیشتر ایرانیان با اهل بیت پیامبر (ص)
- (۳) اعتراض و خشم شدید خاندان عباسی در بغداد
- (۴) انتقال مقر خلافت عباسی از مرو به بغداد

۱۰۸- کدام گزینه از مشکلات واپسین ایام خلافت عباسی نمی‌باشد؟

- (۱) سلطه غلامان ترک در دربار خلافت
- (۲) تجزیه و تفکیک قدرت سیاسی و دینی
- (۳) جنبش‌های شیعی در خراسان
- (۴) وقوع جنگ‌های صلیبی

۱۰۹- در دوران حکومت امویان، ولایات ایران چگونه اداره می‌شدند؟

- (۱) ایرانیان با نفوذ در دستگاه خلافت توانستند امور کشوری و لشکری را در اختیار خود بگیرند.
- (۲) حکومت ولایات ایران در انحصار کامل سران قبیله‌ها و اشرافیت عرب بود.
- (۳) روابط ایرانیان با مسلمانان بر مبنای صلح‌نامه تنظیم می‌شد.
- (۴) ایرانیان با برپایی جنبش‌های سیاسی - نظامی، حکومت‌های ایرانی را بر روی کار آوردند.

۱۱۰- در رابطه با چگونگی مسلمان شدن ایرانیان، کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) اگرچه بیشتر مناطق ایران در کمتر از بیست سال فتح شد، اما چندین قرن طول کشید تا مردم ایران به دین اسلام درآمدند.
- (۲) گزارش مورخان مسلمان نشان می‌دهد که در جریان ورود اعراب مسلمان به ایران، بسیاری از ایرانیان اسلام آوردند.
- (۳) سکونت گسترده اعراب مسلمان در ایران، تأثیر بسزایی بر آشنایی ایرانیان با دین اسلام گذاشت.
- (۴) شمار زیادی از ساکنان مازندران و گیلان، در نتیجه سکونت و تبلیغات سادات علوی (نوادگان امام علی (ع)) به دین اسلام درآمدند.

۱۱۱- در کدام گزینه به ترتیب، «عامل» و «پیامد» گرم شدن کره زمین به درستی آورده شده است؟

- (۱) خشکسالی - ذوب شدن توده‌های یخ در قطب‌ها
- (۲) افزایش استفاده از گازهای C.F.C - افزایش خطر سیل
- (۳) استفاده از انرژی زمین گرمایی - بالا آمدن سطح آب اقیانوس‌ها
- (۴) استفاده بیش از حد از سوخت‌های فسیلی - ماندگاری بیشتر آلاینده‌ها در هوا

۱۱۲- کدام مورد از پیامدهای باران اسیدی نیست؟

- (۱) کاهش میزان حاصلخیزی خاک و مقاومت درختان در برابر سرما
- (۲) آلودگی هوا و تخریب یا نازک شدن لایه ازن
- (۳) نابودی پوشش گیاهی و ورود مواد سمی به خاک
- (۴) از بین رفتن بناها و آثار تاریخی

۱۱۳- رود «راین» از کدام کشورها عبور می‌کند و برای مقابله با آلودگی آن در «سطح ملی» چه اقدامی صورت گرفته است؟

- (۱) فرانسه، آلمان و هلند - کاهش تخلیه مواد مضر به رود با تصویب قوانین و مقررات
- (۲) فرانسه، آلمان و هلند - در نظر گرفتن طرح‌هایی برای مراقبت و پاکسازی رود
- (۳) فرانسه، آلمان و بلژیک - کاهش تخلیه مواد مضر به رود با تصویب قوانین و مقررات
- (۴) فرانسه، آلمان و بلژیک - در نظر گرفتن طرح‌هایی برای مراقبت و پاکسازی رود

۱۱۴- کدامیک از رودهای مشخص شده بر روی نقشه، قسمت عمده آلودگی دریای خزر را به خود اختصاص می‌دهد و این آلودگی بیش‌تر به چه

دلیل است؟

- (۱) الف - ورود فاضلاب‌های شهری و صنعتی کارخانه‌ها
- (۲) ب - فعالیت‌های توریستی و دفع زباله‌های ساکنان سواحل
- (۳) ج - ورود فاضلاب‌های شهری و صنعتی کارخانه‌ها
- (۴) د - فعالیت‌های توریستی و دفع زباله‌های ساکنان سواحل

۱۱۵- کدامیک از مخاطرات طبیعی زیر، منشأ درون‌زمینی دارند؟

- (۱) امواج شدید دریایی
- (۲) طوفان
- (۳) سیل
- (۴) صاعقه

۱۱۶- هرچه عمق کانونی زلزله ... باشد، شدت ویرانی ناشی از آن ... می‌شود و صفحه ... به طور کامل در آب‌های اقیانوسی واقع شده است.

(۱) بیشتر - کمتر - اقیانوس آرام

(۲) کمتر - کمتر - اقیانوس آرام

(۳) کمتر - بیشتر - اقیانوس هند

(۴) بیشتر - بیشتر - اقیانوس هند

۱۱۷- کدام عامل از عوامل ایجاد زلزله نیست و کدام منطقه جزء مناطق زلزله‌خیز جهان به شمار می‌رود؟

(۱) بیشتر شدن فاصله صفحات پوسته زمین در محل گسل‌ها - کمربند اطراف اقیانوس اطلس

(۲) تجمع انرژی ناشی از تجزیه مواد پرتوزا - کمربند میانی اقیانوس آرام

(۳) تغییر در سطح آب‌های زیرزمینی - کمربند اطراف اقیانوس آرام

(۴) شکستن پوسته زمین بر اثر فشار نیروهای درونی زمین - کمربند کوهستانی آلپ - هیمالیا

۱۱۸- آثار خشک‌سالی در کدام مناطق زیادت‌تر است و کدام مورد از این آثار به‌شمار نمی‌رود؟

(۱) مناطق خشک و نیمه‌خشک - کاهش شوری آب

(۲) مناطق جنگلی - کاهش تولید برق

(۳) مناطق خشک و نیمه‌خشک - کاهش تولید برق

(۴) مناطق جنگلی - کاهش شوری آب

۱۱۹- کدام گزینه درباره «مخاطرات طبیعی» صحیح نمی‌باشد؟

(۱) گاهی با لغزش دامنه یک کوه به مسیر یک رود، دریاچه و محیط جدیدی برای موجودات فراهم می‌شود.

(۲) در زمان وقوع سیلاب‌های عظیم، به علت آلوده شدن آب‌های آشامیدنی و قطع کمک‌های پزشکی، بیماری‌های واگیردار بیش از خود

سیل قربانی می‌گیرند.

(۳) یکی از راه‌های کاهش خطر بهمن، ایجاد لرزش‌های مصنوعی و سقوط عمدی بهمن است.

(۴) بهترین ماده برای تقویت زمین‌های کشاورزی، رسوبات سیلابی رودخانه‌هاست.

۱۲۰- به اعتقاد دانشمندان، چگونه می‌توان دوره‌های خشک‌سالی را تا حدودی پیش‌بینی کرد و در بسیاری از کشورها چگونه نقاط ناامن کشور

مشخص می‌شود؟

(۱) علت‌یابی تغییرات آب‌وهوایی - تهیه نقشه‌های خطر

(۲) علت‌یابی تغییرات آب‌وهوایی - پیش‌بینی دوره بازگشت

(۳) مطالعه و بررسی عکس‌های ماهواره‌ای - تهیه نقشه‌های خطر

(۴) مطالعه و بررسی عکس‌های ماهواره‌ای - پیش‌بینی دوره بازگشت

علوم اجتماعی

جامعه‌شناسی (۱)
جهان اجتماعی
صفحه‌های ۲۲ و ۲۳ و ۲۴
علوم اجتماعی
جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی،
فرهنگ‌های جهانی (۱) و (۲)
صفحه‌های (۳) و (۴)

۱۲۱- کدامیک از اشکال زیر، عبارت «جهان مستقل از خواست و اعتبار انسانی» را به‌طور کامل بیان می‌کند؟

- (۱) جهان عینی
- (۲) جهان طبیعت
- (۳) جهان فوق طبیعت
- (۴) جهان ذهن

۱۲۲- عناوین «غیب و شهادت، مُلک و ملکوت، دنیا و آخرت» به تعابیر قرآنی از جهان ... اشاره می‌کنند.

- (۱) ذهنی (۲) تکوینی (۳) طبیعت (۴) ماوراءطبیعت

۱۲۳- کدام گزینه در مورد انسان‌ها، به عنوان حیواناتی ناطق، صدق نمی‌کند؟

- (۱) حیوانات مختلف، مراحل زندگی یکسانی دارند.
(۲) تاریخ و جغرافیا، بستر رشد و تحول حیوانات است.
(۳) حیواناتی که هویت مشترکی دارند، از تاریخی مشابه برخوردارند.
(۴) حیوانات به‌طور طبیعی می‌توانند با شرایط جغرافیایی مختلف، سازگار شوند.

۱۲۴- قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در چه صورتی می‌تواند درون فرهنگ خود، گروه مهاجم را به خدمت گیرد؟ در صورتی که ...

- (۱) به تدریج قدرت نظامی و فرهنگی مهاجم ضعیف شود.
(۲) هویت فرهنگی خود را حفظ کند.
(۳) فرهنگی غنی و قوی داشته باشد.
(۴) بتواند استقلال سیاسی و فرهنگی خود را به دست آورد.

۱۲۵- مدینه فاسقه فارابی، شایستگی حرکت به سوی فرهنگ واحد جهانی را ندارد؛ زیرا عقاید و ارزش‌های آن ...

- (۱) حق است، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق با حق نیست.
(۲) موافق با فطرت آدمیان نیست، هرچند که هنجارهای آن بر مدار حق است.
(۳) سعادت برخی از انسان‌ها را دنبال می‌کند و رویکرد دنیوی و این جهانی ندارد.
(۴) ناظر به گروه خاصی نیست و رفتارهای خود را مطابق با نیازهای فطری، سازمان‌دهی کرده است.

۱۲۶- چه عاملی باعث گردید که استبداد ایلی قاجار به صورت استبداد استعماری رضاخان درآید؟

- (۱) مقهور خود ساختن هرچه پیش‌تر رجال سیاسی و دولت‌مردان جامعه، توسط دولت‌های استعماری غربی
(۲) پیوند خوردن قدرت سیاسی جامعه با قدرت استعمارگران از طریق سازش با دولت‌های غربی
(۳) ریشه داشتن قدرت سیاسی جامعه در مناسبات قومی و قبیله‌ای
(۴) حفظ پوشش دینی استبداد قومی با رعایت ظواهر اسلامی

۱۲۷- هر کدام از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدامیک از ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی است؟

«عدم وجود آن مساوی است با بحران‌های روحی و روانی.» - «در کنار ارزش‌های دیگر معنا پیدا می‌کند.» - «معیاری برای سنجش عقاید مختلف است.» - «مانع از دو قطبی شدن جهان می‌شود.»

- (۱) حقیقت - عدالت - معنویت - حریت
- (۲) حقیقت - عدالت - معنویت - حریت
- (۳) معنویت - حقیقت - عدالت
- (۴) معنویت - حریت - حقیقت - عدالت

۱۲۸- هریک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام مقطع تاریخی در گسترش فرهنگ اسلامی است؟

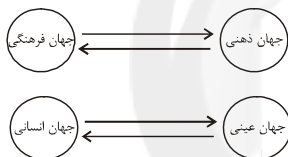
- سازمان بخشیدن به اقتدار جامعه اسلامی در چارچوب مناسبات قبیله‌ای توسط ارزش‌های جاهلی
- از بین رفتن موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه‌جزیره عربستان
- آمدن گروه‌های مختلف از سراسر شبه‌جزیره به مدینه برای پذیرش اسلام
- تأثیرگذاری عقاید جهانی اسلام بر قدرت‌های سیاسی خارج از مرزهای شبه‌جزیره

- (۱) خلافت - نبوی - خلافت - نبوی
(۲) نبوی - نبوی - خلافت - نبوی
(۳) خلافت - نبوی - نبوی - خلافت
(۴) نبوی - نبوی - نبوی - خلافت

۱۲۹- غلبه نظامی گرچه به حضور مستقیم قوم مهاجم در مناطق جغرافیایی مختلف منجر می‌شود، اما در همه موارد، بسط فرهنگی قوم غالب را به دنبال نمی‌آورد. «بسط فرهنگی» در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... قابل تعریف است.

- (۱) اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا، در یک مقطع پنجاه‌ساله، پانزده میلیون سرخ‌پوست را نابود و برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی پرداختند.
(۲) مغولان، مناطق وسیعی از جهان را با قدرت نظامی خود تصرف کردند ولی به سرعت تحت تأثیر فرهنگ‌هایی قرار گرفتند که از لحاظ نظامی شکست خورده بودند.
(۳) ایرانیان باستان هم‌چون اشکانیان و ساسانیان، فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی خود داشتند، اما جهان‌گشایی آنان به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر نشد.
(۴) امپراطوری مغول در چین، هند و ایران، تحت تأثیر فرهنگ‌های مغلوب، هویتی چینی، هندی و ایرانی پیدا کرد و به صورت سه حکومت مستقل درآمد.

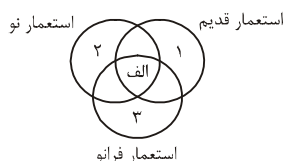
۱۳۰- کدام گزینه، اشکال زیر را بهتر تفسیر می‌کند؟

- (۱) هر نوع اخلاقی، جوای فرهنگی متناسب با خود است و فرهنگ، لایه‌ها و سطوح مختلفی دارد.
(۲) در نگاه قرآنی، عالم عینی بر اساس حکمت خداوند، رفتاری حکیمانه با جامعه انسانی دارد و بین بخش‌های جهان انسانی، تناسب وجود دارد.
(۳) جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ جامعه است و جهان عینی، ماده خامی است که در معرض برداشت‌های انسان‌ها قرار دارد.
(۴) ذهن افراد و فرهنگ جامعه هویتی مستقل ندارند و با هم در تعامل هستند و جهان عینی مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است.
۱۳۱- عبارات «تصرف مواد خام کشور دیگر»، «فرو ریختن مقاومت فرهنگی منطقه تحت تصرف اقتصادی یا نظامی»، «اشغال سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی»، به ترتیب به کدام موارد اشاره دارند؟

- (۱) استعمار - امپریالیسم سیاسی - امپریالیسم سیاسی
(۲) امپریالیسم - امپریالیسم فرهنگی - استعمار
(۳) استعمار - امپریالیسم فرهنگی - امپریالیسم سیاسی
(۴) امپریالیسم - امپریالیسم سیاسی - استعمار

۱۳۲- به ترتیب در قسمت (الف)، چه موردی قرار می‌گیرد و در کدام قسمت، استعمارگران پنهان، و مجریان آن‌ها آشکار هستند؟

- (۱) فراورده فرهنگ سلطه جهان غرب - ۲
(۲) فراورده فرهنگ سلطه جهان غرب - ۳
(۳) غربی کردن جهان در پوشش نام جهانی شدن - ۲
(۴) غربی کردن جهان در پوشش نام جهانی شدن - ۳

۱۳۳- کدامیک از موارد زیر، از مهم‌ترین و اصلی‌ترین تفاوت‌ها میان جهان اجتماعی و اندام‌واره موجود زنده نیست؟

- (۱) چپش عناصر جهان اجتماعی، طبیعی نیست.
(۲) عناصر جهان اجتماعی با اراده و آگاهی انسان، تعریف می‌شوند.
(۳) نظم اعضای جهان اجتماعی، تکوینی است.
(۴) عناصر جهان اجتماعی با قرارداد و اعتبار انسان‌ها به وجود می‌آیند.

۱۳۴- چه عاملی موجب دگرگونی یا فرو ریختن یک جهان اجتماعی می‌شود؟

- (۱) هرگاه چینش و نظم عناصر جهان اجتماعی با قرارداد و اعتبار انسان‌ها شکل بگیرد.
- (۲) هنگامی که به نقش و جایگاه کنش‌گران در یک جهان اجتماعی، بی‌توجهی شود.
- (۳) هرگاه یک نسل، نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا آن را به نسل بعد انتقال دهد.
- (۴) هرگاه آگاهی افراد از جهان اجتماعی از نوع آگاهی فردی و خصوصی باشد.

۱۳۵- به ترتیب کدام مورد عمیق‌ترین لایه اعتقادی جهان اسلام است و این معنا آیت و نشانه بودن جهان را نسبت به کدام مورد به دنبال می‌آورد؟

- (۱) توحید و یکتاپرستی - خداوند سبحان
- (۲) توحید و عدل - خداوند سبحان
- (۳) توحید و عدل - انسان
- (۴) توحید و یکتاپرستی - انسان

۱۳۶- به مجموعه شناخت مشترکی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، چه می‌گویند و این پدیده از چه راه‌هایی قابل انتقال به نسل‌های دیگر است؟

- (۱) جامعه‌پذیری - کنترل اجتماعی
- (۲) فرهنگ - صفات ارثی
- (۳) فرهنگ - تعلیم و آموزش
- (۴) جامعه‌پذیری - وضع مقررات

۱۳۷- عبارات «انسان تربیت‌پذیر است.» و «برای دانا شدن باید به مدرسه رفت.»، به ترتیب، مربوط به چه سطحی از تعلیم و تربیت است؟

- (۱) عقاید - هنجارها
- (۲) ارزش‌ها - هنجارها
- (۳) عقاید - ارزش‌ها
- (۴) نمادها - عقاید

۱۳۸- کدام گزینه، در ارتباط با تغییر جهان اجتماعی، صحیح است؟

- (۱) تفاوت‌هایی که در لایه‌های سطحی جهان اجتماعی رخ می‌دهد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف محسوب می‌گردد و جهان اجتماعی با حفظ هویت خود، دگرگون می‌شود.
- (۲) رشد و افول اقتصاد، کاهش و افزایش جمعیت و تغییر زبان و لهجه از جمله دگرگونی‌هایی است که منجر به تغییر جهان اجتماعی شده و گاه به ظهور جهان اجتماعی جدید منجر می‌شود.
- (۳) یک جهان اجتماعی واحد، تحولات و صورت‌های مختلفی را در درون خود می‌پذیرد و تفاوت‌هایی که به ارزش‌ها و آرمان‌ها مربوط می‌شود، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.
- (۴) هر نوع تغییر در زندگی اجتماعی را می‌توان از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست و تفاوت‌هایی که به حوزه ارزش‌ها و هنجارها مربوط می‌شود، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.

۱۳۹- به ترتیب، منظور از کنش‌های عقلانی معطوف به هدف، عقلانیت ابزاری و عقلانیت ذاتی چیست؟

- (۱) آدمیان برای رسیدن به اهداف دنیوی از علوم تجربی استفاده می‌کنند. - علوم تجربی قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد. - درباره ارزش‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد.
- (۲) علوم تجربی قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد. - درباره ارزش‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد. - جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم از موجودات و مواد خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند.
- (۳) آدمیان برای رسیدن به اهداف دنیوی از علوم تجربی استفاده می‌کنند. - درباره ارزش‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد. - جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم از موجودات و مواد خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند.
- (۴) علوم تجربی قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد. - جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم از موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند. - درباره ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد.

۱۴۰- به ترتیب هریک از عبارات زیر، در کدام فرهنگ مصداق دارد؟

- پذیرفتن جهان دیگر در محدوده منافی که برای خواسته‌های این جهانی بشر وجود دارد.
- دیدن جغرافیای هستی فراتر از جغرافیای طبیعت
- محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی

- (۱) اساطیری - توحیدی - سکولار
- (۲) دنیوی - سکولار - باطل
- (۳) غیرمعنوی - غیرمعنوی - دنیوی
- (۴) سکولار - اساطیری - اساطیری

فلسفه سال چهارم

کلیات (۱) و (۲)
میانی حکمت مشاء (۱)
صفحه‌های (۳۱ تا ۳۲)

۱۴۱- هرگاه ...، زندگی را امری عادی دانسته و همه چیز به چشم ما طبیعی جلوه می‌کند.

- (۱) اتفاقات خلاف انتظار را پی‌درپی مشاهده نمایم
- (۲) دچار حیرت در برابر هستی شویم
- (۳) از پشت حجاب عادت به همه چیز بنگریم
- (۴) نسبت به امور عادی روزمره بی‌اعتنا باشیم

۱۴۲- با توجه به دیدگاه علامه طباطبایی، اکثر پیشینیان موافق مسلکی بودند که بحث در آیات الهی را روا نمی‌دانست؛ زیرا ...

- (۱) وظیفه خود را صرفاً تعمق در ظاهر سنت می‌دانستند.
- (۲) معتقد بودند علم این آیات انحصاراً برای خداست.
- (۳) تعمق در حقیقت کتاب و سنت را ناممکن می‌پنداشتند.
- (۴) تذکر حاصل از بحث در قرآن را از پیامبران طلب می‌کردند.

۱۴۳- در رابطه با حکمت متعالیه نمی‌توان گفت ...

- (۱) علامه طباطبایی از مروّجان آن است.
- (۲) صدرالمآلهین آن را بنیان گذاشت.
- (۳) ابن‌سینا تنها لفظ آن را به کار برده بود.
- (۴) میرداماد به ترویج آن پرداخت.

۱۴۴- کدامیک از عبارات زیر صحیح است؟

- (۱) قطب‌الدین رازی در محاکمات به نقد و جرح شرح خواجه نصیر و فخر رازی بر اشارات پرداخته است.
- (۲) قطب‌الدین شیرازی، مؤلف درةالتاج، از شاگردان ابن‌سینا است.
- (۳) از عوامل رونق فلسفه مشاء، شرح خواجه نصیرالدین طوسی بر کتاب اشارات بوعلی سینا است.
- (۴) مؤسس مکتب فلسفی اشراق، خود از شاگردان خواجه نصیرالدین طوسی بود.

۱۴۵- فلسفه اسلامی صورت استدلالی پیدا کرد؛ زیرا ...

- (۱) اولین فلسفه مبتنی بر قیاس برهانی بوده است.
- (۲) فلاسفه استدلال را تنها راه یافتن حقیقت می‌دانستند.
- (۳) فرایی برای اولین بار بر قیاس برهانی تأکید کرده بود.
- (۴) تحت تأثیر فلسفه ارسطو بوده است.

۱۴۶- اصل واقعیت مستقل از ذهن کدام مطلب را بیان می‌کند؟

- (۱) هر چیزی در ذهن ما واقعی است.
- (۲) اشیا غیر از آن چیزی هستند که تصور می‌شوند.
- (۳) تصورات ما در ادراک اشیا اهمیت ندارد.
- (۴) جهان عینی توهم یا خیال نیست.

۱۴۷- طبق بحث مواد ثلاث در فلسفه اسلامی، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) موضوع قضایای مربوط به واقعیت اشیا، لزوماً واجب یا ممکن‌الوجود است.
- (۲) حمل مفهوم وجود بر برخی ممکنات، گاهاً منجر به قضایای کاذب می‌شود.
- (۳) مصادیق رابطه امکانی با وجود، برخلاف دو حالت دیگر این رابطه، متعددند.
- (۴) تمامی اشیائی که با حواس خود درک می‌کنیم، ممکن‌الوجود نیستند.

۱۴۸- ذهن انسان جهت تصدیق واقعیات جهان چه نوع قضایایی می‌سازد؟ قضایایی با ...

- (۱) موضوع و محمول مبتنی بر هستی
- (۲) موضوع هستی و محمول‌های مبتنی بر چیستی
- (۳) موضوعات مبتنی بر چیستی و محمول هستی
- (۴) موضوع و محمول مبتنی بر چیستی

۱۴۹- براساس اصل زیادت وجود بر ماهیت ...

(۱) تصور ماهیات دلیلی بر اثبات وجود آنها نیست.

(۲) وجود را جزئی از هر ماهیت دانسته‌ایم.

(۳) وجود واقعیات جهان را تصدیق می‌کنیم.

(۴) به اتحاد هستی و چیستی پی می‌بریم.

۱۵۰- در کدام یک از گزینه‌های زیر به دو ممکن‌الوجود و یک ممتنع‌الوجود اشاره شده است؟

- (۱) فرشته - آتش - جادوگر
- (۲) دیو - مربع پنج ضلعی - لباس
- (۳) خرس پرنده - خدا - اژدها
- (۴) انسان - شریک‌الباری - مثلث مربع

منطق و فلسفه سال سوم

منطق:

اقسام تعریف، جایگاه قضیه در استدلال

صفحه‌های ۲۶ تا ۳۵

فلسفه:

فلسفه چیست (۳)

صفحه‌های ۱۶ تا ۲۰

۱۵۱- آنچه در تعریف «مثالت» به حد تام و حد ناقص مشترک است... است که این ویژگی ... مثلث است.

(۱) سه ضلعی بودن - جنس قریب (۲) سه زاویه داشتن - فصل

(۳) سه ضلعی بودن - فصل (۴) سه زاویه داشتن - جنس بعید

۱۵۲- به ترتیب در تعریف «حیوان» به «رسم ناقص» و «جمادات» به «حد ناقص» از کدام مفاهیم می‌توان استفاده کرد؟

(۱) رونده - غیرحساس (۲) جوهر - جسم

(۳) جسم نامی - جوهر (۴) حساس - سبز بودن

۱۵۳- کدام یک از گزینه‌های زیر، تعریف ضعیف‌تری از «انسان» ارائه می‌دهد؟

(۱) جسم ناطق (۲) حیوان ناطق (۳) جوهر معلم (۴) حیوان نجار

۱۵۴- کدام گزینه در رابطه با استدلال درست نیست؟

(۱) هر چه در جواب «چرا» بگوییم یک استدلال است.

(۲) حداقل دو قضیه برای تشکیل یک استدلال لازم است.

(۳) کاستن اشتباهات با شناخت ماهیت و اجزای آن امکان‌پذیر است.

(۴) نتیجه هر استدلال قضیه‌ای است که با «چون» آغاز می‌شود.

۱۵۵- کدام مورد یک قضیه است؟

(۱) برای تمام کسانی که نومییدی پیشه کرده‌اند، امید آرزومندم.

(۲) مدارک و سایر اوراق مربوطه، ثبت و ضمّ پرونده شود.

(۳) دلم می‌خواست وانمود کنم که نظاره‌گر قایق‌ها هستم نه او.

(۴) عامل تحریک وی، یک نوع شور و شوق پنهان بود.

۱۵۶- تفاوت اصلی قضایای شرطی با قضایای حملی، کدام است؟

- (۱) مشروط بودن حکم
- (۲) ترکیب قضیه از دو جمله
- (۳) استفاده از ادات شرط
- (۴) مشروط بودن اجزای قضیه

۱۵۷- درخت بودن یک درخت، اشاره به چه چیزی دارد؟

- (۱) هستی
- (۲) کثرت
- (۳) ماهیت
- (۴) مقدار و کمیت

۱۵۸- خصوصیات اشیاء و پدیده‌ها به هستی آنها بازمی‌گردد؛ زیرا ...

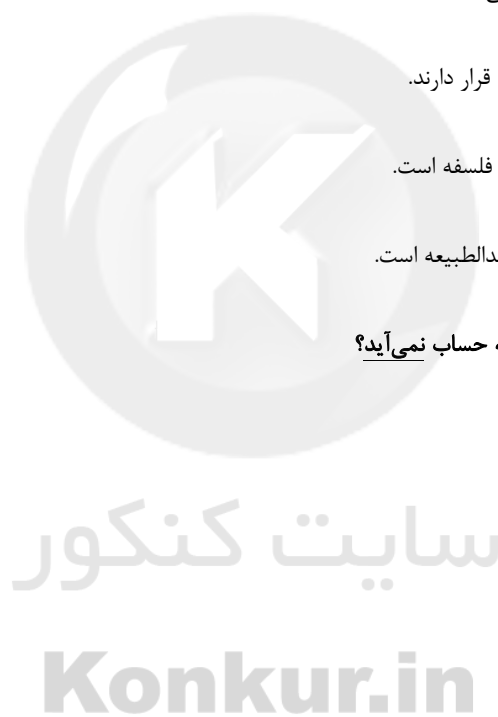
- (۱) وجود مقدم بر ماهیت و چیستی است.
- (۲) همه موجودات در دامن هستی قرار دارند.
- (۳) مابعدالطبیعه، بارزترین مصداق فلسفه است.
- (۴) وجود، مدار تمامی مباحث مابعدالطبیعه است.

۱۵۹- کدام یک از مسائل مابعدالطبیعه به حساب نمی‌آید؟

- (۱) تفاوت هستی و چیستی
- (۲) وحدت و کثرت در اشیاء
- (۳) علیت در اصل وجود
- (۴) تغییر و ثبات چیستی

۱۶۰- مهم‌ترین بخش فلسفه کدام است؟ چرا؟

- (۱) متافیزیک - زیرا تبیین و توجیه عقلانی امور تنها در مورد این بخش از فلسفه مصداق دارد.
- (۲) ترانس فیزیک - زیرا به شناخت احکام مطلق وجود می‌پردازد.
- (۳) ماوراءالطبیعه - زیرا حقیقی‌ترین مبنای همه خصوصیات موجودات است.
- (۴) فلسفه اولی - زیرا به بررسی اصلی‌ترین مبنای همه ویژگی‌های موجودات می‌پردازد.

۱۶۱- به ترتیب مفاهیم «بحران» و «هوش» در کدام دسته از نظریات رشد بررسی شده‌اند؟

- (۱) روانی - اجتماعی / شناختی
(۲) شناختی / روانی - اجتماعی
(۳) روانی - اجتماعی / روانی - اجتماعی
(۴) شناختی / شناختی

۱۶۲- «محمد ۱۳ ساله و معلول جسمی - حرکتی است. اما در مدارس عادی تحصیل می‌کند و از نظر روابط اجتماعی، سرآمد دیگر دانش‌آموزان

مدرسه است.» این گزاره موگد کدام یک از مشخصات اصلی رشد می‌باشد؟

(۱) رشد یک فرایند مرحله‌ای، مدام و پیوسته است.

(۲) رشد، تحت تأثیر زمینه‌ها و شرایط تاریخی - فرهنگی قرار دارد.

(۳) رشد فرایندی کل‌گراست و جنبه‌های مختلف دارد.

(۴) در رشد انعطاف‌پذیری وجود دارد.

۱۶۳- درک قانون پایستگی (اصل بقا) که می‌گوید: «کمیت فیزیکی مربوط به یک سیستم مشخص، در حین تحول آن سیستم، ثابت می‌ماند.» در

سطح ابتدایی، در کدام دوره رشد پیاژه صورت می‌گیرد؟

(۱) دوره عملیات عینی
(۲) دوره پیش‌عملیاتی

(۳) دوره حسی - حرکتی
(۴) دوره عملیات صوری یا ذهنی

۱۶۴- به ترتیب «اندام تولیدمثل» و «سیستم عصبی مرکزی» در کدام مرحله قبل از تولد ظاهر می‌شوند؟

(۱) رویانی - جنینی
(۲) جنینی - جنینی

(۳) جنینی - رویانی
(۴) رویانی - رویانی

۱۶۵- مرحله عملیات صوری در نظریه پیاژه با کدام مرحله از رشد اریکسون مطابق است و دوره سنی کدام بحران نظریه اریکسون در مراحل رشد

پیاژه جایگاه چندان ندارد؟

(۱) اعتماد در برابر بی‌اعتمادی - هویت در مقابل بی‌هویتی

(۲) هویت در مقابل بی‌هویتی - اعتماد در برابر بی‌اعتمادی

(۳) اعتماد در برابر بی‌اعتمادی - وحدت در مقابل سرخوردگی

(۴) هویت در مقابل بی‌هویتی - یک‌پارچگی در مقابل ناامیدی

۱۶۶- در دوره طفولیت، قد و وزن کودک به ترتیب حدوداً چند برابر می‌شوند و در چه سنی، اولین مرحله راه رفتن در کودک آغاز می‌شود؟

- (۱) دو برابر - چهار برابر - سه ماهگی
 (۲) دو برابر - چهار برابر - شش ماهگی
 (۳) چهار برابر - دو برابر - شش ماهگی
 (۴) چهار برابر - دو برابر - سه ماهگی

۱۶۷- دوجانبه بودن سازگاری شناختی در نظریه پیاژه به چه معناست؟ به کارگیری الگوهای ...

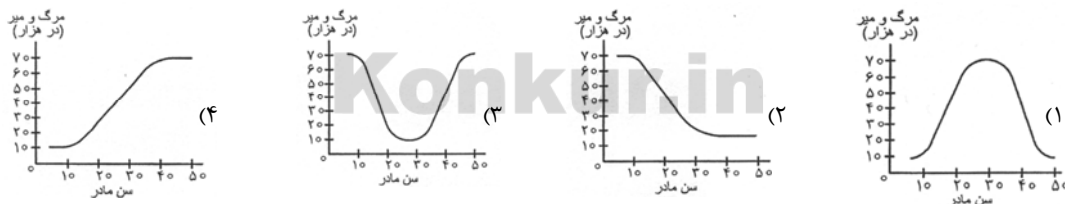
- (۱) انعطاف‌پذیر شناختی در عین تغییر شناختی در برابر محیط
 (۲) ثابت شناختی در عین تغییر محیط با الگوهای ثابت شناختی
 (۳) انعطاف‌پذیر شناختی در عین تغییر محیط با الگوهای ثابت شناختی
 (۴) ثابت شناختی در عین تغییر شناختی در برابر محیط

۱۶۸- فرایندهای ... و ... بر ... تأثیرات مهم می‌گذارند.

- (۱) تغییرات پی‌درپی و منظم دارای الگوی خاص - تجربیات همراه با تغییرات نسبتاً دائمی - آمادگی زیستی مبتنی بر نقشه ژنتیکی
 (۲) آمادگی زیستی مبتنی بر یک نقشه ژنتیکی - تجربیات همراه با تغییرات نسبتاً دائمی - تغییرات پی‌درپی و منظم دارای الگوی خاص
 (۳) تجربیات همراه با تغییرات نسبتاً دائمی - تغییرات در ابعاد گوناگون جسمانی، عاطفی، شناختی و اجتماعی - آمادگی زیستی مبتنی بر نقشه ژنتیکی

(۴) تغییرات منظم بدون الگوی خاص - تجربیات مبتنی بر نقشه ژنتیکی - آمادگی زیستی دارای الگوی خاص

۱۶۹- منحنی رابطه سن مادر با خطر مرگ جنین یا نوزاد تقریباً به چه شکل است؟

۱۷۰- اگر در پی آموزش معنای چند واژه به یک کودک دو ساله باشیم، به ترتیب احتمالاً کدام مورد برای او آسان و کدام مورد دشوار است؟

- (۱) یادگیری معنای واژگان - به حافظه سپاری کلمات
 (۲) یادگیری معنای واژگان - به خاطر آوردن معنای واژگان به هنگام پرسش
 (۳) بازیابی اطلاعات - به حافظه سپاری کلمات
 (۴) بازیابی اطلاعات - به خاطر آوردن معنای واژگان به هنگام پرسش

پاسخ نامہ

سایت کنکور

Konkur.in

ریاضی سال چهارم

۱- گزینه «۳»

(عمیرضا سهوری)

چون مبنای این استدلال براساس مشابهت روپوش سفید پیش خدمت رستوران و روپوش سفید پرستاری است که تزریق انجام می دهد پس از نوع استدلال تمثیلی است، زیرا تمثیل، در واقع همان یافتن نوعی مشابهت بین مفاهیم گوناگون می باشد.

۲- گزینه «۲»

(عمیرضا سهوری)

با استفاده از استدلال «استنتاجی» می توان ثابت نمود که عدد $abab$ همواره بر ۱۰۱ بخش پذیر است.

$$\begin{aligned} abab &= 1000a + 100b + 10a + b \\ &= 1010a + 101b = 101(10a + b) \end{aligned}$$

عدد فوق مضرب ۱۰۱ می باشد، یعنی بر ۱۰۱ بخش پذیر است.

نکته: استدلال استنتاجی روش نتیجه گیری کلی با استفاده از حقایقی است که درستی آن ها را پذیرفته ایم.

۳- گزینه «۲»

(منیف بهیرایی)

$$\begin{aligned} \text{فرض استقرا: } \frac{1}{1 \times 2} + \frac{1}{2 \times 3} + \dots + \frac{1}{k(k+1)} &= \frac{k}{k+1} \\ \text{حکم استقرا: } \frac{1}{1 \times 2} + \frac{1}{2 \times 3} + \dots + \frac{1}{k(k+1)} + \frac{1}{(k+1)(k+2)} &= \frac{k+1}{k+2} \end{aligned}$$

بنابراین برای اثبات حکم، عبارت $\frac{1}{(k+1)(k+2)}$ را به طرفین فرض

اضافه می کنیم.

۴- گزینه «۴»

(مهرداد ملونری)

عبارت «تفاضل هیچ دو عدد اولی، مکعب کامل نیست.» همواره درست نیست. به مثال نقض مقابل توجه کنید:

۵- گزینه «۳»

(مهمر بهیرایی)

اگر اعداد دستمزد روزانه را به صورت دنباله ای از اعداد بنویسیم، اعداد حاصل دنباله ای هندسی با جمله اول $a_1 = 1000$ و قدرنسبت $r = 2$ هستند.

$$S_5 = \frac{a_1(r^n - 1)}{r - 1} = \frac{1000(2^5 - 1)}{2 - 1} = 31 \times 1000 = 31000$$

۶- گزینه «۳»

(امیر زرانوز)

$$\frac{a_7}{a_4} = \frac{a_1 \cdot r^6}{a_1 \cdot r^3} = r^3 = -8 \Rightarrow r = -2$$

۷- گزینه «۳»

(مهمر بهیرایی)

$$\begin{aligned} S_7 &= \Delta S_7 \Rightarrow \frac{a(r^7 - 1)}{r - 1} = \Delta \times \frac{a(r^7 - 1)}{r - 1} \\ \Rightarrow r^7 - 1 &= \Delta(r^7 - 1) \Rightarrow (r - 1)(r^7 + r^6 + \dots + r + 1) = \Delta(r - 1)(r + 1) \\ \xrightarrow{r \neq 1} r^7 + r^6 + \dots + r + 1 &= \Delta r + \Delta \Rightarrow r^7 - 4r - 4 = 0 \\ \Delta = 16 + 16 = 32 &\Rightarrow r = \frac{4 \pm \sqrt{32}}{2} = 2 \pm 2\sqrt{2} \end{aligned}$$

چون حاصل ضرب دو جمله متوالی منفی است، پس $r < 0$ و داریم:

$$r = 2 - 2\sqrt{2}$$

۸- گزینه «۲»

(عمیرضا سهوری)

دنباله t_n با جملات $\dots, -12, -6, -3, 0$ یک دنباله هندسی است، پس داریم:

$$r = \frac{6}{-3} = -2 \Rightarrow a_n = \text{قدرنسبت دنباله}$$

جمله اول دنباله هندسی a_n :

$$a_7 = a_1 r^6 \Rightarrow 4 = a_1 (-2)^6 \Rightarrow 4 = 64 a_1 \Rightarrow a_1 = 1$$

$$\Rightarrow a_6 = a_1 r^5 = 1 \times (-2)^5 = -32$$

۹- گزینه «۱»

(کوروش داوری)

$$\begin{aligned} r^{n-m} &= \frac{t_n}{t_m} \\ \Rightarrow r^{6-3} &= \frac{192}{3} \Rightarrow r^3 = 64 \Rightarrow r^3 = 4^3 \Rightarrow r = 4 \\ t_4 &= t_3 \times r \Rightarrow t_4 = 3 \times 4 = 12 \end{aligned}$$

۱۰- گزینه «۱»

(مهمر بهیرایی)

$$\begin{aligned} a_1 &= \frac{1}{3} \\ r &= \frac{a_2}{a_1} = \frac{\frac{2}{3}}{\frac{1}{3}} = 2 \\ S_{10} &= \frac{1}{3} \frac{(2^{10} - 1)}{2 - 1} = \frac{1}{3} \times (1024 - 1) = \frac{1023}{3} = 341 \end{aligned}$$

ریاضی (۱)

۱۱- گزینه «۳»

(عمیرضا سهوری)

$$\begin{aligned} (3^{-1})^3 \times \left(\frac{1}{3}\right)^{-3} + (2^6 + 2^6 + 2^6) &= 3^{-3} \times (3^{-1})^{-3} + 3 \times 2^6 \\ &= (3^{-3} \times 3^3) + 3 \times 16 = 3^0 + 48 = 1 + 48 = 49 \end{aligned}$$

۱۲- گزینه «۲»

(کوروش داوری)

$$\begin{aligned} 8^{(x-2)} &= 18^2 \times \left(\frac{3}{4}\right)^{-4} \Rightarrow 2^{3(x-2)} = 3^4 \times 2^2 \times \frac{2^4}{3^4} \\ \Rightarrow 2^{3x-6} &= 2^1 \Rightarrow 3x - 6 = 1 \Rightarrow 3x = 16 \Rightarrow x = \frac{16}{3} \end{aligned}$$

(معری ملامضانی)

۲۰- گزینه «۴»

$$A = \frac{4^2 \times 2^4}{3^2 \times 1.5^4} \times \left(\frac{3}{4}\right)^2 = \frac{2^4 \times 2^4 \times 3^2}{3^2 \times 1.5^4 \times 2^4} = \frac{2^4}{1.5^4} = \left(\frac{1}{.75}\right)^4 = \frac{1}{.75^4} = \frac{1}{.3164} \approx 3.164$$

آمار و مدل سازی

(مبیر خردایی)

۲۱- گزینه «۳»

$$\frac{7+6+4+10+a}{5} = 12 \Rightarrow \frac{27+a}{5} = 12$$

$$\Rightarrow 27+a = 60 \Rightarrow a = 60 - 27 = 33$$

(دامنه تغییرات) $R = 33 - 4 = 29$

(مهردار ملوندی)

۲۲- گزینه «۴»

چون مد برابر ۷ است، پس:

$$x + 4 = 7 \Rightarrow x = 3$$

داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$3, 7, 7, 10, 12, 16$$

چون تعداد داده‌ها زوج است، میانه برابر میانگین دو داده وسط است، پس:

$$\text{میانه} = \frac{7+10}{2} = 8.5$$

(لیلا هابی علیا)

۲۳- گزینه «۳»

(مجموع نمرات ۵ درس) $16/5 \times 5 = 82/5$

$$17 = \frac{82/5 + 2x}{5}$$

$$\Rightarrow 119 = 82/5 + 2x \Rightarrow 2x = 119 - 82/5 \Rightarrow x = 18/25$$

(امیر زراندوز)

۲۴- گزینه «۱»

داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

$$5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23$$

$Q_1 = 9$ $Q_3 = 19$

$$\Rightarrow \frac{Q_3 - Q_1}{Q_2} = \frac{19 - 9}{14} = \frac{10}{14} = \frac{5}{7}$$

(امیر زراندوز)

۲۵- گزینه «۴»

در جدول فراوانی برای محاسبه میانگین از مرکز دسته استفاده می‌کنیم.

$$\bar{x} = \frac{4 \times 11 + 1 \times 13 + 4 \times 15 + 17a}{4 + 1 + 4 + a} = 16$$

$$\Rightarrow 117 + 17a = 144 + 16a \Rightarrow a = 27$$

(بهرام طالبی)

۲۶- گزینه «۴»

$$\bar{x} = \frac{8+9+10+11+12}{5} = \frac{50}{5} = 10$$

$$\sigma^2 = \frac{(8-10)^2 + (9-10)^2 + (10-10)^2 + (11-10)^2 + (12-10)^2}{5}$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{4+1+0+1+4}{5} = \frac{10}{5} = 2 \Rightarrow \sigma = \sqrt{2}$$

$$CV = \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{\sqrt{2}}{10}$$

(مبتدی رفیعی)

۱۳- گزینه «۱»

$$\sqrt{2(\sqrt{50} - \sqrt{4})} + 8 \frac{2}{3}$$

$$= \sqrt{2(\sqrt{25 \times 2} - \sqrt{2^2})} + (2^3) \frac{2}{3}$$

$$= \sqrt{2(5\sqrt{2} - \sqrt{2})} + 2^2$$

$$= \sqrt{2(4\sqrt{2})} + \frac{1}{2^2} = 4 \times 2 + \frac{1}{4}$$

$$= 8 + \frac{1}{4} = \frac{32+1}{4} = \frac{33}{4}$$

(کوروش داوری)

۱۴- گزینه «۲»

ثلث عدد مورد نظر $\rightarrow 4^2 \times \frac{1}{3} = \frac{16}{3}$

$$\left(\frac{1}{3}\right)^{-2} = 4^2 \rightarrow \frac{16}{3} = \frac{256}{9}$$

نه توان ۲ می‌مانیم $\rightarrow \left(\frac{16}{3}\right)^2 = \frac{256}{9}$

(کوروش داوری)

۱۵- گزینه «۳»

$$\frac{3\sqrt{2^2 \times 3} + \sqrt{3^2 \times 3} - 2\sqrt{1.5^2 \times 3}}{2\sqrt{3}}$$

$$= \frac{6\sqrt{3} + 3\sqrt{3} - 2 \times 0.5\sqrt{3}}{2\sqrt{3}} = \frac{11\sqrt{3}}{2\sqrt{3}} = \frac{11}{2} = 5.5$$

(معری ملامضانی)

۱۶- گزینه «۴»

$$\frac{\sqrt[3]{24} - \sqrt[3]{128}}{\sqrt[3]{3} - 2\sqrt[3]{2}} = \frac{2\sqrt[3]{3} - 4\sqrt[3]{2}}{\sqrt[3]{3} - 2\sqrt[3]{2}} = \frac{2(\sqrt[3]{3} - 2\sqrt[3]{2})}{(\sqrt[3]{3} - 2\sqrt[3]{2})} = 2$$

$$A = 2 \times \sqrt{(32)^{-1}} = 2 \times \sqrt{\frac{1}{32}} = 2 \times \frac{1}{4\sqrt{2}} = \frac{1}{2\sqrt{2}} \times \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{4}$$

(قارچ از کشور ۹۰)

۱۷- گزینه «۱»

$$\left(\frac{4}{9}\right)^3 \left(\frac{27}{8}\right)^2 \left(\frac{15}{4}\right)^2 \left(\frac{2}{5}\right)^4 = \frac{4^3 \times 27^2 \times 15^2 \times 2^4}{9^3 \times 8^2 \times 4^2 \times 5^4}$$

$$= \frac{2^6 \times 3^6 \times 3^2 \times 5^2 \times 2^4}{3^6 \times 2^6 \times 2^4 \times 5^4} = \frac{2^{10} \times 3^8 \times 5^2}{2^{10} \times 3^6 \times 5^4}$$

$$= 1 \times 3^2 \times \frac{1}{5^2} = \frac{9}{25} = 0.36$$

(مبیرضا سموری)

۱۸- گزینه «۲»

$$A = 2\sqrt{0.04} - 3\sqrt{(1/1)^2} - 2 \times \sqrt[3]{(-0.4)^3}$$

$$\Rightarrow A = 0.4 - 3 - 2 \times (-0.4) = 0.4 - 3 + 0.8 = -2.2$$

(مبیرضا سموری)

۱۹- گزینه «۲»

$$B = \frac{0.144 \times 1.5^5}{720 \times 0.01} = \frac{0.144 \times 1.5^5}{7.2} = \frac{0.144}{7.2} \times 1.5^5$$

$$= 0.02 \times 1.5^5 = (2 \times 10^{-2}) \times 1.5^5 = 2 \times 10^{-2} \times 7.59375 = 0.151875$$

(ب) پولی که تولیدکنندگان برای خرید عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازند، عبارت است از: اجاره، مزد یا حقوق و پرداخت قیمت سرمایه به صاحبان آن.

(ج) نیروی انسانی یا منابع انسانی نسبت به سایر عوامل تولید از اهمیت خاصی برخوردار است و به‌عنوان برترین عامل تولید محسوب می‌شود؛ زیرا وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را نیز بر عهده دارد.

(د) تولیدکنندگان تلاش می‌کنند از وضعیت زیان دوری کنند. آن‌ها برای این کار باید تا حد ممکن هزینه‌های تولید را کاهش دهند؛ مثلاً، از استخدام نیروی کار غیرلازم بپرهیزند، در مصرف مواد اولیه صرفه‌جویی کنند و جلوی ریخت و پاش‌ها را بگیرند.

(نسرین پعفری)

۲۲- گزینه ۳

(الف) هنگامی که در بازار مازاد عرضه (کمبود تقاضا) وجود دارد، قیمت کالا کاهش می‌یابد. (ب) در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار با کمبود عرضه (مازاد تقاضا) روبه‌رو می‌شویم. بنابراین در قیمت ۴۰۰,۰۰۰ تومان بازار با کمبود عرضه‌ای معادل ۳۰۰ دستگاه یخچال (۲۰۰-۵۰۰) مواجه است. (پ) با توجه به منحنی عرضه و تقاضا، محل تقاطع این دو منحنی، نقطه تعادل بازار است. بنابراین با توجه به نمودار، قیمت تعادلی ۸۰۰,۰۰۰ تومان و مقدار تعادلی ۳۵۰ دستگاه یخچال است. (ت) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی (۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان) در بازار با مازاد عرضه (کمبود تقاضا) روبه‌رو می‌شویم. برای رسیدن به قیمت تعادلی (۸۰۰,۰۰۰ تومان) قیمت کالا باید کاهش یابد، بنابراین در قیمت ۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان قیمت کالا باید به میزان ۲۰۰,۰۰۰ تومان کاهش یابد (۸۰۰,۰۰۰-۱,۰۰۰,۰۰۰)، تا به سطح قیمت تعادلی برسد.

(کتاب آبی)

۲۳- گزینه ۲

در سطح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی، گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه، برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود. بالا رفتن قیمت باعث می‌شود که از یک سو، تولیدکنندگان رغبت بیشتری به تولید نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان از مصرف خود بکاهدند؛ پس در حالت کمبود، قیمت بالا می‌رود و فاصله بین عرضه و تقاضا کاهش می‌یابد. بنابراین کاهش قیمت مانع کاهش فاصله بین منحنی‌های عرضه و تقاضا در سطح قیمت پایین‌تر از نقطه تعادل می‌گردد.

(مهری کاروان)

۲۴- گزینه ۴

میلیون ۱۵ = ۴ ÷ ۶۰ : تعداد خانوارها

میلیون ۳ = ۱۵ × ۲۰ : تعداد خانوارهایی که در مصرف برق صرفه‌جویی کرده‌اند

وات ۲۵۰ = ۷۵۰ ÷ ۳ = سهم هر خانوار در میزان برق صرفه‌جویی شده (الف)

۳ = ۷۵۰ ÷ ۲۰۰۰ = مقدار صرفه‌جویی شده / ظرفیت تولید برق نیروگاه (ب)

وات ۱۲۵ = ۳ × ۲ × x = ۷۵۰ ⇒ x = ۱۲۵ : میزان وات مصرفی هر لامپ (ج)

(فارج از کشور، ۸۸)

۲۷- گزینه ۳

در داده‌های مذکور فراوانی داده ۱۳ از بقیه بیش‌تر است، پس مد برابر ۱۳ است که با حذف آن، داده‌ها عبارت‌اند از:

۱۴، ۱۹، ۱۲، ۱۷، ۱۸

$$\bar{x} = \frac{14+19+12+17+18}{5} = \frac{80}{5} = 16$$

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}$$

$$= \frac{(14-16)^2 + (19-16)^2 + (12-16)^2 + (17-16)^2 + (18-16)^2}{5}$$

$$= \frac{4+9+16+1+4}{5} = \frac{34}{5} = 6.8 \Rightarrow \sigma = \sqrt{6.8} = 2.6$$

تذکر: اگر جذر گرفتن مشکل است، گزینه‌ها را به توان ۲ برسانید و ببینید حاصل کدام گزینه تقریباً ۶/۸ می‌شود.

(مهمر بصیراین)

۲۸- گزینه ۱

$$\bar{x} = \frac{25}{5} = 5$$

$$CV = \frac{\sigma}{\bar{x}} \Rightarrow \frac{2}{5} = \frac{\sigma}{5} \Rightarrow \sigma = 2 \Rightarrow \sigma^2 = 4$$

$$\sigma^2 = \frac{x_1^2 + \dots + x_n^2}{n} - (\bar{x})^2 \Rightarrow 4 = \frac{x_1^2 + \dots + x_5^2}{5} - 25$$

$$\Rightarrow \frac{x_1^2 + \dots + x_5^2}{5} = 29 \Rightarrow x_1^2 + \dots + x_5^2 = 145$$

(کوروش داوری)

۲۹- گزینه ۳

$$\sigma^2 = \frac{1}{n} [(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2]$$

$$= \frac{1}{6} (4+1+0+1+1+1) = \frac{8}{6} = \frac{4}{3}$$

(امیر زراندوز)

۳۰- گزینه ۴

x_i قیمت کالاهای اساسی در سال گذشته و y_i قیمت امسال کالاهای اساسی است.

$$\sigma_x^2 = 400, \quad y_i = \frac{20}{100} \times x_i + x_i = 1/2 x_i$$

$$\sigma_y^2 = 400 \times (1/2)^2 = 400 \times (1/4) = 100$$

اقتصاد

(سارا شریفی)

۳۱- گزینه ۲

(الف) مبالغی را که تولیدکنندگان برای تولید صرف می‌کنند، هزینه‌های تولید می‌گویند. هزینه‌های تولید تولیدکنندگان عبارت است از: ۱- خریداری یا اجاره محلی به عنوان کارگاه، مغازه یا دفتر کار ۲- خرید یا اجاره ماشین‌آلات و لوازم دیگر ۳- خرید مواد اولیه ۴- پرداخت مزد و حقوق کارگران و کارمندان استخدام‌شده.

قسمت (الف) در گزینه «۲»، تعریف درآمد است و همین‌طور پولی که تولیدکننده برای خرید یخچال منزل خود پرداخته است ارتباطی با هزینه‌های تولید او ندارد.

۳۵- گزینه «۱»

(نسرین پعفری)

$$x = \text{هزینه‌های تولید}$$

$$\Rightarrow \text{درآمد} = 4x$$

هزینه‌های تولید - درآمد = سود

$$18,000 = 4x - x$$

$$18,000 = 3x \Rightarrow x = 6000 \text{ (کل هزینه‌های تولید)}$$

تولیدکنندگان هزینه‌هایی را متقبل می‌شوند. این هزینه‌ها در واقع همان پولی است که برای خرید عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازند. به صاحب زمین «اجاره»، به کارگران و کارمندان خود «مزد» یا «حقوق» و به صاحبان سرمایه نیز قیمت سرمایه را می‌پردازند، در نتیجه داریم:

$$6000 = 1500 + 1000 + \text{اجاره}$$

$$\text{تومان } 3500 = 2500 - 6000 = \text{اجاره}$$

$$\text{تومان } 24,000 = 4 \times 6000 = \text{درآمد}$$

۳۶- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۳، با تغییر)

الف) عامل «سرمایه»: انسان برای بهره‌برداری از منابع طبیعی به ابزار و تجهیزات نیازمند است. این ابزار و تجهیزات در واقع حاصل کار گذشته انسان‌هاست.

ب) فعالیت دو گروه تولیدکنندگانی که محصولاتشان به صورت مستقیم و غیرمستقیم به مصرف مردم می‌رسد، به نوعی «مکمل» هم است.

ج) قسمت «ج» در گزینه «۳» بیانگر درآمد است، نه هزینه تولید.

د) لاستیک دوچرخه به طور مستقیم به مصرف مردم می‌رسد.

۳۷- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۹۳، با تغییر)

الف) نحوه تصمیم‌گیری و اقدام تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان و نیز واکنش آن‌ها نسبت به تغییرات وضعیت اقتصادی، با عنوان «رفتار اقتصادی» شناخته می‌شود.

ب) انگیزه مصرف‌کنندگان از خرید کالاها، «رفع نیاز» است.

ج) با کاهش قیمت یک کالا، میزان مصرف یا خرید آن از سوی مصرف‌کنندگان افزایش می‌یابد.

د) قیمت یک کالا با میزان تولید و عرضه آن از سوی تولیدکنندگان رابطه مستقیم دارد.

ه) در حالت کمبود (فرونی تقاضا بر عرضه) قیمت بالا می‌رود و فاصله بین عرضه و تقاضا کاهش می‌یابد.

۳۸- گزینه «۱»

(زهرا ممدی)

الف) چنانچه تعداد تولیدکنندگان در بازار افزایش یابد، با هم به رقابت می‌پردازند و هر یک سعی می‌کنند از یک سو، با بهبود بخشیدن به کیفیت محصول خود و از سوی دیگر، با پایین آوردن قیمت، مشتریان بیش‌تری را به خود جلب کنند و از بازار سهم بیش‌تری به‌دست آورند.

ب) وجود رقابت بین خریداران به نفع فروشندگان است در حالی که وضعیت «انحصار خرید» باعث می‌شود که فروشندگان مجبور شوند کالاهای خود را به قیمتی که خریدار انحصارگر تعیین می‌کند، به او بفروشند. بنابراین وضعیت «انحصار خرید» به نفع خریدار است.

در وضعیت انحصار فروش چون فقط یک تولیدکننده وجود دارد، تلاش برای بهبود کیفیت کالا چندان ضرورتی ندارد. هم‌چنین، انحصارگر مجبور نمی‌شود که قیمت کالا را پایین بیاورد تا سایر رقبای او را از میدان به در کند؛ چون، اصلاً رقیبی وجود ندارد. بنابراین وضعیت «انحصار فروش» به نفع فروشنده است.

در حالت رقابت فروش، تولیدکنندگان زیادی در بازار با هم به رقابت می‌پردازند و هر یک سعی می‌کنند از یک سو، با بهبود بخشیدن به کیفیت محصول خود و از سوی دیگر، با پایین آوردن قیمت، مشتریان بیش‌تری را به خود جلب کنند و از بازار سهم بیش‌تری به‌دست آورند؛ در نتیجه، مصرف‌کنندگان می‌توانند کالایی با کیفیت مناسب‌تر و قیمت نسبتاً پایین‌تر تهیه کنند، بنابراین وضعیت «رقابت فروش» به نفع خریدار است.

ج) با ورود کفش خارجی، بازار کفش داخلی از حالت انحصار خارج شده است، به همین دلیل (خروج از انحصار) قیمت کفش داخلی کاهش می‌یابد. پس، بازار کفش به حالت رقابتی درآمده است.

د) اگر تعداد تولیدکنندگان کم باشد، می‌تواند دور هم جمع شوند و تصمیم بگیرند به جای رقابت، با هم متحد شوند تا با افزایش قیمت، سود بیش‌تری ببرند.

۳۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

بعضی تولیدکنندگان به جای کسب سود در کوتاه‌مدت به فکر سود در سال‌های آینده‌اند. این گروه ممکن است کالاهایشان را با قیمتی پائین‌تر عرضه کنند.

همچنین ممکن است تولیدکنندگان به جای صرفه‌جویی در هزینه‌های تولید، سعی در تهیه و عرضه کالاهایی با کیفیت بهتر داشته باشند. در این حالت، اگرچه سود امروز آن‌ها کم‌تر می‌شود اما اعتماد مشتریان را جلب می‌کنند و در سایه این جلب اعتماد، در سال‌های آینده می‌توانند مقدار بیشتری کالا تولید کنند و به فروش برسانند.

۴۰- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۴)

وقتی در بازار قیمت از سطح قیمت تعادلی بالاتر برود، مازاد عرضه به وجود می‌آید؛ بدین ترتیب چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را با قیمتی پایین‌تر به فروش برسانند؛ در نتیجه، قیمت پایین می‌آید.

با پایین آمدن قیمت، از یک سو مصرف‌کنندگان مقدار خرید خود را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر، تولیدکنندگان از مقدار تولید خود می‌کاهند؛ پس، در حالت وجود مازاد عرضه، قیمت کاهش می‌یابد و فاصله بین میزان عرضه و تقاضا کم‌تر می‌شود. این کاهش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود و در بازار تعادل برقرار شود.

ادبیات فارسی سال چهارم

۴۱- گزینه «۳»

(خانزه پعفری)

با توجه به تبصره (۳) اگر قافیه دارای مصوت کوتاه باشد و حروف الحاقی داشته باشد، این مصوت کوتاه می‌تواند متفاوت باشد و در غیر این صورت قافیه درست نیست، بنابراین قافیه بیت گزینه «۳» اشتباه است.

۴۲- گزینه «۴»

(عارفه سادات طباطبایی نژاد)

برای داشتن قافیه درونی باید در مصراع اول حداقل سه قافیه داشته باشیم، مانند گزینه «۴»: «روح» - «روح» - «روح» - «مفتوح»

۴۳- گزینه «۳»

(رضا یان نثار کونه شوری)

$$-U / - - U / - - U / - - U = \text{فعلون، فعلون، فعلون، فعل}$$

معمداً ابراهیم مازنی

۵۰- گزینه «۲»

تقطیع هجایی ابیات این سؤال:

گزینه «۱»:

مُر	غ	رو	حش	کو	هُد	ما	ی
-	U	-	-	-	U	-	-
شد	سو	ی	با	غ	ب	هش	تَز
-	U	-	-	-	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن			
آ	ش	یا	ن	قد	س	بود	
-	U	-	-	-	U	-	-
دا	م	این	دا	ر	م	خُن	
-	U	-	-	-	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن			

گزینه «۲»:

یا	ر	بان	آ	هو	ی	مش	کین
-	U	-	-	U	U	-	-
وان	س	هی	سر	و	خ	را	مان
-	U	-	-	U	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن			
پ	خ	تن	با	ز	ر	سان	
U	U	-	-	U	U	-	-
پ	چ	من	با	ز	ر	سان	
U	U	-	-	U	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن			

گزینه «۳»:

از	چش	م	شو	خ	شی	دل
-	-	U	-	U	-	-
کان	جا	دو	ی	ک	مان	کیش
-	-	U	-	U	-	-
مفعول				فاعلاتن		
ای	ما	ن	خُد	ن	گه	دار
-	-	U	-	U	-	-
بر	عز	م	غا	ر	تا	مد
-	-	U	-	U	-	-
مفعول				فاعلاتن		

گزینه «۴»:

پ	و	فا	ی	ت	ک	تَر
U	U	-	-	U	U	-
کز	ج	هان	می	س	د	آ
-	U	-	-	U	U	-
فاعلاتن (فاعلاتن)				فاعلاتن		
ب	ت	ح	فظ	ب	گ	ذَر
U	U	-	-	U	U	-
ر	زو	ی	رو	ی	ت	بود
U	U	-	-	U	U	-
فاعلاتن				فاعلاتن		

فائزه یغفری

۴۴- گزینه «۱»

تقطیع هجایی مصراع اول بیت گزینه «۱» به شکل زیر است:

-- U - U - UU --

کنکور سراسری ۸۸

۴۵- گزینه «۲»

بیت دوم در وزن «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» (= مستفعلن مفاعیل مستفعلن فعل) سروده شده است.

چو	شَر	ح	عِش	ت	یا	ق
-	-	U	-	U	-	U
بی	چا	ر	ای	ک	از	ه

د	هد	ذَر	خ	ضو	ر	دوست
U	-	-	U	-	U	-
م	گس	بی	ز	ب	ت	رست

(سؤال ۷۰ کتاب آیین)

۴۶- گزینه «۳»

ء	ه	م	هس	تی	ز	ت
هر	ک	ت	ءم	م	ن	ک
U	U	-	-	U	U	-

پ	دا	ش	د
ند	در	ج	واب
-	-	U	-

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: -- U - / U - - - U - / U - - -

گزینه «۲»: -- U / - U - U / U - - -

گزینه «۴»: - / - U - / - U - / - U - - -

عمید مهری

۴۷- گزینه «۳»

در بیت اول گزینه «۳» در (برق) تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند و در بیت دوم آن حذف همزه در (زان آمدم) وجود دارد.

معمداً ابراهیم مازنی

۴۸- گزینه «۲»

در بیت گزینه «۲»، ۴ اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت به کار رفته است.

آن	ک	فش	را	صا	فی	و	مح	قو	ق	دان
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
هم	چ	دش	نا	م	ل	ب	معد	شو	ق	دان
-	U	-	-	U	U	-	-	-	U	-

عمید مهری

۴۹- گزینه «۳»

تمام ابیات بر وزن «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است. در بیت گزینه «۳» هیچ حذف همزه‌ای وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برآن، نظر افتاد، برفتاد

گزینه «۲»: غیب است، شرط است

گزینه «۴»: درآیم، من از این

تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

۵۱- گزینه ۳»

(فرهاد علی نژاد)

شاعران دربار، برای این که شعر خود را به سمع سلطان برسانند، به تأیید امیرالشعرا دربار نیاز داشتند. از این گذشته، همه آن‌ها به امیرالشعرا احترام می‌گذاشتند و به نظریات او در مورد شعر خویش توجه می‌کردند؛ اما ستایش امیرالشعرا کاری نبود که لزوماً همه شاعران ملزم به رعایت آن در شعر خود باشند.

۵۲- گزینه ۳»

(طنین زاهدی‌کیا)

منوچهری برای جلب حمایت عنصری، خود را از ستایش او ناگزیر دید و قصیده معروف «لغز شمع» را سرود.

۵۳- گزینه ۲»

(طنین زاهدی‌کیا)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با توجه به اخلاق و اعتقادات شخصی فرّخی، می‌توانیم در صمیمیت او نسبت به این نکته‌ها و آموزش‌ها تردید کنیم.

گزینه «۳»: منوچهری قالب مسطّر را برای اولین بار در شعر فارسی پدید آورده است.

گزینه «۴»: تأثیر فرّخی و عنصری هم در شعر معزی دیده می‌شود.

۵۴- گزینه ۱»

(موسیم آزرکردار)

فرّخی از حدود سال ۳۹۰ هـ. ق. به خدمت سلطان محمود غزنوی درمی‌آید و قبل از آن در خدمت امرای چغانی بوده است.

۵۵- گزینه ۲»

(کنکور سراسری ۹۷)

موارد نادرست:

الف) عنصری حدود سال ۳۵۰ هجری در بلخ زاده شد و در سال ۴۳۱ هـ. ق. وفات یافت.

ج) قسمت عمده اشعار بازمانده از عنصری که به حدود دو هزار بیت می‌رسد، قصاید اوست.

۵۶- گزینه ۳»

(طنین زاهدی‌کیا)

ناصرخسرو در پی آرایش کلام نیست؛ بیان او سرد، اما روشن و بیدارکننده است و خواننده را یک دم به حال خود رها نمی‌کند. گاهی دانش‌های زمان خود - از فلسفه و پزشکی و زیست‌شناسی گرفته تا نجوم و الهیات و منطق - همه را در یک قصیده جای می‌دهد و بدین وسیله، اسرار خلقت و حکمت وجود را اثبات و بیان می‌کند.

۵۷- گزینه ۱»

(معمد ابراهیم مازنی)

تشریح موارد نادرست:

گزینه «۲»: تمایلات عارفانه ابتدا در بین‌النهرین و سپس در خراسان و سایر نواحی گسترش یافت.

گزینه «۳»: مجموعه سخنان کوتاه باباطاهر، به زبان عربی است.

گزینه «۴»: برخی از عارفان واقعی به عنوان افرادی مبارز و ضد قدرت و ثروت برای حکومت‌های عصر خود مزاحمت‌هایی ایجاد کردند.

۵۸- گزینه ۲»

(فرهاد علی نژاد)

- عصر ناصرخسرو در ادب فارسی، در حقیقت، عصر شکوفایی فرهنگ اسلامی نیز هست.

- در عصر ناصرخسرو زبان فارسی دری از خاستگاه خود، خراسان، خارج شد و به داخل فلات ایران و اندکی بعد به آذربایجان راه یافت و به دلیل آن که زبان رسمی حکومت مرکزی بود، به تدریج بر لهجه‌های محلی غلبه یافت.

۵۹- گزینه ۱»

(فرهاد علی نژاد)

مورد «د» نادرست است:

دگرگونی آگاهانه در خطّ مثنوی شعر فارسی در عصر هاتف، در قالب‌های شعر فارسی تغییر چندانی پدید نیاورد. در این دوره هم مثل گذشته، غزل قالب عمده شعر بود و پس از آن قصیده که اندکی با رونق‌تر به حیات خود ادامه می‌داد.

۶۰- گزینه ۲»

(طنین زاهدی‌کیا)

«حاجی بابا اصفهانی»، نوشته جیمز موریه به قصد انتقاد از ایرانیان عصر قاجاری نوشته شده است و موضوع آن سرگذشت تخیلی شخصی به نام «حاجی بابا» از اهالی اصفهان است.

۶۱- گزینه ۴»

(طنین زاهدی‌کیا)

پیشگامان انجمن ادبی مشتاق، میرسید علی مشتاق، سید محمد شعله و آذر بیگدلی بودند و بعدها گروهی دیگر از قبیل طبیب اصفهانی، میرزا نصیر اصفهانی، سید احمد هاتف اصفهانی و عاشق اصفهانی هم به آن‌ها پیوستند.

۶۲- گزینه ۴»

(طنین زاهدی‌کیا)

بیت مذکور از ترجیع‌بند معروف هاتف اصفهانی است. هاتف در قصیده به نظر می‌رسد در پاره‌ای از موارد به توفیق‌هایی بالاتر از استادان پیشین دست یافته است. از جمله می‌توان به قصیده «طلوعیه» سروده او اشاره کرد.

۶۳- گزینه ۴»

(فرهاد علی نژاد)

متن صورت سؤال معرفّ آذر بیگدلی است. او در اوایل عهد کریم‌خان، گوشه‌نشینی برگزید و در اصفهان با مشتاق و انجمن ادبی وی ارتباط دوستانه برقرار کرد.

۶۴- گزینه ۳»

(موسیم آزرکردار)

د: هاتف در نوجوانی فنون طبّ و حکمت و ریاضی را نزد میرزا نصیر اصفهانی و فنون شعر و ادب را در محضر مشتاق اصفهانی فرا گرفت. در دیوان او قصایدی در ستایش این دو استاد دیده می‌شود.

۶۵- گزینه ۲»

(داود تالشی)

منظومه پنج تشخیص دارد: ۱- گمنامی علف ۲- صدای نفس باغچه ۳- صدای سرفه روشنی ۴- عطسه آب ۵- نبض گل، همگی اضافه استعاری در قالب تشخیص‌اند.

۶۶- گزینه ۲»

(داود تالشی)

استعاره‌های مصرحه بیت: ژاله (اشک) - نرگس (چشم) - گل (صورت) - تگرگ (دندان) - عتاب (لب)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: سه استعارۀ مصرحه دارد: نرگس (ستاره) - چرخ جهانگرد (آسمان) - گل زرد (خورشید)

گزینۀ «۳»: چهار استعارۀ مکنیه از نوع تشخیص دارد: باغ سلام می‌کند - سرو قیام می‌کند - پیاده رفتن سیزه - سوار شدن غنچه

گزینۀ «۴»: چهار استعارۀ مصرّحه دارد: بت (معشوق) - گل (صورت) - سنبل (زلف) - خط (لب)

۶۷- گزینۀ «۴»

(ممید مهرثی)

اعمال متناسب به «چشم» و «زلف»، استعارۀ مکنیه از نوع تشخیص است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: «لعل» استعاره از لب است.

گزینۀ «۲»: «آفتاب تابان» استعاره از معشوق است.

گزینۀ «۳»: «در» استعاره از دندان است.

۶۸- گزینۀ «۴»

(ممید مهرثی)

در این بیت فقط آرایۀ تشبیه وجود دارد و بیت فاقد استعاره است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: «ای صبا»: استعارۀ مکنیه و تشخیص / تشبیه: «بلبل مستم» - «گلستان وصال»

گزینۀ «۲»: «سرو روان» استعاره از معشوق / تشبیه: «چون آب»

گزینۀ «۳»: «گوش صنوبر»: استعارۀ مکنیه و تشخیص / تشبیه: «سنبل زلف» و «سرو قد» - اینکه زلف یار از سنبل نیز بهتر است، نوعی تشبیه به حساب می‌آید.

۶۹- گزینۀ «۱»

(ممید مهرثی)

بیت «د»: استعاره: «سرو روان» استعاره از معشوق است.

بیت «ج»: تشبیه: گلرخا

بیت «الف»: تشخیص: «سخن گفتن با دل» استعارۀ مکنیه و تشخیص است.

۷۰- گزینۀ «۳»

(ممید مهرثی)

«نگارینا»: استعارۀ مصرحه از معشوق / «حله پوشیدن صحرا» - «شادی ارغوان» - «نوشیدن شراب توسط ارغوان و گل»: استعارۀ مکنیه و تشخیص

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: «سخن گفتن گل» - «شوخی کردن نرگس» - «جوشیدن خون لاله»: استعارۀ مکنیه و تشخیص / فاقد استعارۀ مصرحه

گزینۀ «۲»: «پند دادن سوسن»: استعارۀ مکنیه و تشخیص / فاقد استعارۀ مصرحه

گزینۀ «۴»: «نادانی خار»: استعارۀ مکنیه و تشخیص

عربی سال چهارم**۷۱- گزینۀ «۱»**

(ممید همایی)

«یا بناتی»: ای دخترانم / «إعلمن»: بدانید / «طریق الحق»: راه حق (حقیقت) / «مفروش»: پوشیده شده است / «الاشواک»: خارها / «استعددن»: آماده باشید (شوید)

۷۲- گزینۀ «۲»

(درویشعلی ابراهیمی)

«قنادیل»: جمع «قندیل»، چراغ‌ها / «طی»: طی کردن، پیمودن / «نقتدی»: اقتدا می‌کنیم، پیروی می‌کنیم / «نهتدی»: راه می‌یابیم

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: «کسی که عبرت بگیرد» نادرست است و «اذا» هم ترجمه نشده است.

گزینۀ «۳»: «می‌دانید، خار و خاشاک» نادرست است و «یحتاج» هم ترجمه نشده است.

گزینۀ «۴»: «می‌گذرد، با وجود محدود بودن» نادرست است.

۷۳- گزینۀ «۱»

(فارج از کشور ۸۷)

«ما نباید غفلت بورزیم»: علینا أن لا نغفل (یجب أن لا نغفل) / «در تربیت کردن اطفال خود»: فی تریبۀ اطفالنا / «از فرهنگ غنی خویش»: عن ثقافتنا الفنیة («نا»: مضاف‌الیه و «الفنیة» صفت برای «ثقافة» است، بنابراین، توجه داشته باشیم که «الفنیة» باید هم‌چون موصوف خود، معرفه و مؤنث باشد).

۷۴- گزینۀ «۱»

(سیر علیرضا امری)

«خواهرم به من گفت»: قالت لی أختی / «زمانی که از خانه خارج شدی»: حینما تخرجین من البیت / «با مادر کهن‌سالمان»: مع أمتنا العجوزة / «دستش را محکم بگیر»: خذی یدها مستمسکة یدها

۷۵- گزینۀ «۳»

(کنکور سراسری ۸۹)

حرکت‌گذاری درست همه عبارت چنین است:

«جُعِلَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنَ الحُرُوفِ العاطِفةِ فی الفِراغِ الأَنَسِبِ لَهُ ثُمَّ تُرْجَمَةُ إلى الفارسیةِ»

«جُعِلَ»: فعل أمر للمخاطب و مبنی علی السکون / «کُلُّ»: مفعول به و منصوب / «واحد»: مضاف‌الیه و مجرور / «الحروف»: مجرور بحرف الجرّ / «العاطفة»: نعت و مجرور بالتبعیة / «الفراغ»: مجرور بحرف الجرّ / «الأَنَسِبِ»: نعت و مجرور بالتبعیة / «لَهُ»: جارّ و مجرور محلاً / «ثُمَّ»: حرف عطف / «تُرْجَمَةُ»: فعل أمر للمخاطب و مبنی علی السکون («ه»: مفعول به و منصوب محلاً) / «الفارسیة»: مجرور بحرف الجرّ

۷۶- گزینۀ «۱»

(ممید همایی)

در گزینۀ «۱» «مبنی للمعلوم» و «فعل و فاعل» غلط است. صحیح آن «فعل مبنی للمجهول» و نایب فاعل آن عبارت «أنّ أحداً...» می‌باشد.

۷۷- گزینۀ «۳»

(سیرمهرعلی مرتضوی)

«یرتفع» فعلی مذكر است، بنابراین برای جملاتی که واجب نیست فعل مؤنث باشد، مناسب است، اما در جایی که باید حتماً فعل مؤنث استفاده شود، نامناسب است. در این گزینه، فاعل «یرتفع»، ضمیر «هی» مستتر است که به اسم مؤنث «منزلة» برمی‌گردد، بنابراین باید به صورت «ترتفع» به کار رود.

۷۸- گزینۀ «۱»

(عمارالربین صالحیان)

«الحمراء» در این گزینه به معنی «قرمز» صفت مشبیه است.

در سایر گزینه‌ها «خیر» (بهترین)، «أحسن» (نیکوترین)، «أکظم» (فرورنده‌ترین)، «أصل» (گمراه‌ترین) اسم‌های تفضیل هستند.

۷۹- گزینه ۳»

(مهمربارق مفسنی)

در این گزینه مرجع ضمیر «ک»، ضمیر مستتر «آنت» در فعل «آن تعیب» می باشد که فاعل و مرفوع است؛ اما مرجع ضمیر «ه»، کلمه «ما» می باشد که نقش مفعول به داشته و منصوب است.

ترجمه عبارت: «بزرگترین عیب (آن) است که آنچه را که مانند آن در توست عیب شماری.»

تشریح سایر گزینهها:

گزینه ۱: «ضمیر «هم» به «الناس» برمی گردد که مجرور به حرف جر است.

گزینه ۲: «ضمیر «ها» به «أنهار» برمی گردد که خبر و مرفوع است.

گزینه ۴: «ضمایر «ی» و «ک» به «النفس» برمی گردند که عطف بیان و تابع لفظ «أیة» و مرفوع است.

۸۰- گزینه ۲»

(راثا طالب پور)

ضمیری که محلی از اعراب ندارد، «ضمیر فصل» است که بین دو اسم معرفه قرار می گیرد تا ارتباطشان اشتباه نشود.

تشریح سایر گزینهها:

گزینه ۱: «ضمیر «هم» نقش مبتدا را دارد و محلاً مرفوع است.

گزینه ۳: «ضمیر «نحن» به عنوان مؤکد برای ضمیر «نا» آمده و محلاً منصوب است.

گزینه ۴: «ضمایر «واو» هر دو نقش فاعل را دارند و محلاً مرفوع اند و ضمیر «ک» نقش مفعول به را دارد و ضمیر «هم» نیز مضاف الیه است.

تاریخ شناسی

۸۱- گزینه ۲»

(مریم بوستان)

نتایج مطالعات تاریخی افراد مختلف درباره موضوعی واحد کاملاً یکسان نیست و قضاوتها ممکن است با هم متفاوت باشند.

۸۲- گزینه ۱»

(میلاد هوشیار)

بدون اندیشه و تفکر (تجزیه و تحلیل) کار مورخ بیهوده و بی فایده خواهد بود.

۸۳- گزینه ۲»

(سیر علیرضا احمدی)

برخی از دانشمندان معتقدند تقویم و گاه شماری از زمانی آغاز گشت که انسان کشاورزی را به عنوان شیوه اصلی معیشت خود برگزید. کاربرد مهم تقویم، محاسبه و اندازه گیری دقیق زمان است.

۸۴- گزینه ۴»

(سیر علیرضا احمدی)

طبق فرمول هارتنر، (سال قمری) $\times \frac{32}{33} + 622 =$ سال میلادی.

سال مورد نظر (صورت سؤال)، ۱۰۰۰ است پس:

$$1591 = 1591/6 - 0/6 = 1591/6 \Rightarrow 1591/6 + \frac{32}{33} \times 1000 = 622 + \frac{32}{33} = \text{سال میلادی}$$

$$1591 + 1 = 1592$$

نکته: هرگاه عدد به دست آمده عددی اعشار بیش از ۰/۵ باشد، آن را به

$$\text{سمت بالا تخمین می‌زنیم مثل } 1952 \Rightarrow 1951/6$$

۸۵- گزینه ۲»

(میلاد هوشیار)

هانتینگتن (جغرافی دان مشهور آمریکایی) معتقد است، در بین عوامل طبیعی مؤثر بر زندگی انسان، شرایط آب و هوایی در رشد و شکوفایی تمدن‌ها نقش اساسی و مهم ایفا کرده است.

۸۶- گزینه ۲»

(مریم بوستان)

بسیاری از مورخان مسلمان چون مسعودی برای تألیف آثار خود، برای مشاهده محل وقوع رویدادهای تاریخی و درک و فهم بهتر وقایع، دست به مسافرت‌های دور و درازی می‌زدند.

با شروع دریانوردی و تجارت دریایی، خلیج فارس نقش جهانی یافت و به یکی از گذرگاه‌های مهم ارتباطی اروپا با آسیا تبدیل شد.

۸۷- گزینه ۲»

(مریم بوستان)

تاریخ علم بازسازی گذشته اجتماعی انسان است.

روژه دیون جغرافی‌دان فرانسوی می‌گوید: «جغرافیای تاریخی نوعی جغرافیای انسانی است که به گذشته توجه دارد.»

۸۸- گزینه ۳»

(مریم بوستان)

علت توجه مورخان به تهیه و تنظیم نقشه‌های تاریخی بیشتر به جهت فراوانی نسبی اطلاعات موجود در آن است.

یکی از راه‌های درک بصری رویدادهای تاریخی استفاده از نقشه‌های تاریخی است.

۸۹- گزینه ۱»

(مریم بوستان)

گزینه ۱ «درباره نقشه‌های قدیمی صحیح می‌باشد. توجه داشته باشید که نقشه‌های تاریخی با نقشه‌های قدیمی متفاوت است.

۹۰- گزینه ۳»

(میلاد هوشیار)

یکی از راه‌های درک بصری رویدادهای تاریخی استفاده از نقشه‌های تاریخی است. نقشه‌های تاریخی ابزاری سودمند در آموزش تاریخ محسوب می‌شوند، زیرا استفاده از آنها در آموزش سلسله‌ها و دوره‌های حکومتی، دانش‌آموزان و دانشجویان را آماده می‌کند تا مفاهیم و موضوعات تاریخی را در فضای جغرافیایی و در بستر مکان بهتر درک کنند.

جغرافیای سال چهارم

۹۱- گزینه ۴»

(مهمربارق مفسنی)

پس از «جنگ جهانی دوم»، رویکرد به جغرافیا دستخوش تحول و تکامل گردید. نیاز به آمایش سرزمین یکی از علل تحول و تکامل جغرافیاست، اما بازرگانی و تجارت از عوامل گسترش دانش جغرافیاست.

۹۲- گزینه ۲»

(مهمربارق مفسنی)

اینکه «دما با افزایش ارتفاع کاهش می‌یابد» یک قانون و اصل هواشناسی است. علم هواشناسی اصول و قوانین حاکم بر جو را به صورت مجزا و انفرادی مطالعه می‌کند. اما اینکه «کاهش دما در زندگی مردم نواحی کوهستانی مؤثر است» یک موضوع آب و هواشناسی در قلمرو جغرافیاست. آب و هواشناسی (اقلیم‌شناسی) اثر اصول و قوانین حاکم بر جو را بر مکان و زندگی انسان‌ها مورد مطالعه قرار می‌دهد.

تاریخ ایران و جهان (۱)

(مریم بوستان)

۱۰۱- گزینه ۲

پیامبر (ص) بلافاصله پس از ساخت مسجد، مسلمانان را دو به دو با هم برادر و نسبت به هم مسئول و متعهد کرد و به این صورت از بروز بسیاری از اختلافات احتمالی در جامعه تازه تأسیس نبوی جلوگیری نمود.

(میلاد هوشیار)

۱۰۲- گزینه ۳

مهم‌ترین مخاطرات و تهدیدهای پیش روی جامعه اسلامی در سال‌های پایانی حیات پیامبر (ص) عبارت بودند از:

- ۱- زنده شدن مجدد فرهنگ، عقاید و سنت‌های عصر جاهلی
- ۲- درک نادرست دین و عرضه تفسیرهای غلط از اسلام بنا به انگیزه‌های اقتصادی و قومی
- ۳- تهدیدهای نظامی دشمنان خارجی به ویژه رومیان

(مریم بوستان)

۱۰۳- گزینه ۴

از میان رفتن شرک و عقاید خرافی، شکل گرفتن باوری عمیق و اصیل به توحید و برخورداری از شریعتی الهی، کامل و ماندگار، اساسی‌ترین دستاورد حرکت الهی پیامبر (ص) بود.

(سید علیرضا امیری)

۱۰۴- گزینه ۲

قاسطین یا ستمکاران به سرکردگی معاویه، به بهانه خونخواهی عثمان به مخالفت با علی (ع) پرداختند که در نهایت منجر به پیدایش جنگ صفین شد.

(سید علیرضا امیری)

۱۰۵- گزینه ۴

معاویه در مقام والی شام و سپس خلیفه مسلمانان هدفی جز تداوم قدرت و سلطه امویان از هر طریق ممکن نداشت. او برای دستیابی به اهدافش شیوه‌های مختلفی به کار گرفت.

(میلاد هوشیار)

۱۰۶- گزینه ۱

اجرای اصلاحات توسط عمر بن عبدالعزیز، تغییر جدی در شرایط اجتماعی و اقتصادی آن روزگار و جایگاه امویان در نگاه عمومی ایجاد نکرد؛ زیرا خلافت وی کوتاه مدت بود و خلفای بعدی سیاست‌های عمر بن عبدالعزیز را کنار گذاشتند.

(مریم بوستان)

۱۰۷- گزینه ۴

گزینه ۴ یکی از اقدامات مأمون برای خروج از تنگنای اعتراض خاندان عباسی است.

(مریم بوستان)

۱۰۸- گزینه ۳

سلطه غلامان ترک در دربار خلافت، تجزیه و تفکیک قدرت سیاسی و دینی، پدید آمدن حکومت‌های رقیب مانند خوارزمشاهیان و اسماعیلیان در ایران و وقوع جنگ‌های صلیبی آخرین مشکلات و دشواری‌هایی بود که خلافت عباسی را دچار انحطاط کرد.

(مریم بوستان)

۱۰۹- گزینه ۲

تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: دوره خلافت عباسیان
گزینه ۳: عصر خلفای نخستین
گزینه ۴: سده‌های سوم تا پنجم هجری

(مریم بوستان)

۹۳- گزینه ۱

شناخت ساختاری: در این تحلیل، رابطه یک پدیده جغرافیایی با سایر پدیده‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد.
شناخت تکوینی: در بررسی همه پدیده‌های جغرافیایی باید به گذشته آن‌ها توجه کرد.

(بوغاز آرون)

۹۴- گزینه ۲

شکل شماره ۱ «در صورت سؤال، سیستم خاک که یک سیستم ساده است و شکل شماره ۲»، کره زمین که یک سیستم پیچیده است را نشان می‌دهد. تبخیر و تعرق از «خروجی‌های» سیستم خاک می‌باشد.

(مهمد علی فطیبه باکی)

۹۵- گزینه ۲

سیستم بسته سیستمی است که ماده یا انرژی جدیدی به آن وارد نمی‌شود؛ بلکه ماده یا انرژی موجود در آن به صورت پایان‌ناپذیر تکرار می‌شود؛ مانند چرخه آب. در سیستم‌های بسته - برخلاف سیستم‌های باز - تأثیر متقابل سیستم و محیط دیده نمی‌شود.

(مهمد ابراهیم مازنی)

۹۶- گزینه ۴

- در دومین مرحله از مراحل تکوین کره زمین، حیات گیاهی و جانوری بر سطح خاک پدید آمد و در تعامل با سه کره دیگر (هوا کره، آب کره و سنگ کره) کره چهارمی به نام زیست کره (بیوسفر) را به وجود آورد. (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲)

- در چهارمین مرحله از مراحل تکوین کره زمین، انسان با ورود به عصر تمدن و راهنمایی‌های پیامبران الهی با گرایش به زندگی اجتماعی و توسعه فرهنگی و تمدنی خود، موفق شد محیط‌های کوچک و بزرگ اجتماعی را ایجاد کند. (درستی قسمت دوم همه گزینه‌ها)

- در سومین مرحله از مراحل تکوین کره زمین، انسان‌های اولیه تا مدت‌ها فاقد ابزار لازم برای تغییر و تحول شگرف در چهره زمین بودند و همچون موجودات دیگر از محیط طبیعی تبعیت می‌کردند. (ردّ گزینه ۳)

(فرشاد روزباری)

۹۷- گزینه ۳

«بررسی وضعیت شاغلین شهر» و «بررسی وضعیت ناهمواری یک منطقه»، پژوهش‌های توصیفی هستند؛ بررسی علل وقوع خشک‌سالی یک «پژوهش علی» است و بررسی «رابطه میزان فرسایش خاک با قطع درختان جنگلی»، یک پژوهش هم‌بستگی است.

(مهمد علی فطیبه باکی)

۹۸- گزینه ۱

اصلی‌ترین پرسش جغرافیا «کجا؟» است؛ زیرا همه فعالیت‌های انسان در مکان شکل می‌گیرد.

در مطالعات جغرافیایی «روش میدانی» بر روش کتابخانه‌ای اولویت دارد.

(فرشاد روزباری)

۹۹- گزینه ۴

در پردازش داده‌ها از «علم آمار» استفاده می‌شود.
«طبقه‌بندی داده‌ها» یکی از ساده‌ترین و اساسی‌ترین روش‌های پردازش و تحلیل اطلاعات است.

(مهمد علی فطیبه باکی)

۱۰۰- گزینه ۴

در مرحله «بیان مسئله»، مسئله تحقیق مشخص می‌شود و محقق متوجه می‌شود که ناشناخته و مجهول او چیست. «گام چهارم» در یک پژوهش جغرافیایی، مدل تحلیلی تحقیق است.

جغرافیا (۱)

۱۱۸- گزینه «۱» (مهمرد علی قطیبی بایگی)
آثار خشک‌سالی در مناطق «خشک و نیمه‌خشک»، یعنی مناطقی که افزایش خشکی هوا منجر به افزایش تبخیر از خاک می‌شود زیادتر است. «کاهش تولید برق» در نتیجه کاهش ذخایر آب سدها و «افزایش شوری آب» از پیامدهای خشک‌سالی است.

۱۱۹- گزینه «۴» (مریم بوستان)
بهترین ماده برای تقویت زمین‌های کشاورزی، «خاکستر آتش‌فشانی» است.

۱۲۰- گزینه «۱» (بهناز آرون)
دانشمندان علت خشک‌سالی را در تغییرات وضع آب و هوای هر منطقه می‌دانند. آن‌ها معتقدند که با «پیش‌بینی و علت‌یابی تغییرات آب‌وهوایی» می‌توان دوره‌های خشک‌سالی را تا حدودی پیش‌بینی کرد. در بسیاری از کشورها با «تهیه نقشه‌های خطر بروز زلزله و سیل»، نقاط ناامن کشور را مشخص کرده‌اند.

علوم اجتماعی

۱۲۱- گزینه «۱» (آرزیتا بیرقی)
«جهان عینی» قبل از این‌که انسان موجود باشد، وجود داشته است و این جهان، مستقل از خواست و اعتبار انسانی است.

۱۲۲- گزینه «۲» (آرزیتا بیرقی)
در تعابیر قرآنی، از عوامل تکوینی و عینی با عناوینی نظیر «غیب و شهادت، دنیا و آخرت، ملک و ملکوت و مانند آن‌ها» یاد شده است.

۱۲۳- گزینه «۴» (آزر مهمودی)
جسم انسان گرچه از آن جهت که موجودی طبیعی است، در طول تاریخ از دوران جنینی تا تولد، جوانی و پیری، مراحل مشابهی را طی می‌کند؛ اما انسان مانند حیوانات دیگر نیست تا به‌طور طبیعی بتواند با شرایط جغرافیایی مختلف سازگار شود.

۱۲۴- گزینه «۳» (آزر مهمودی)
قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در صورتی که هویت فرهنگی خود را حفظ کند، با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند بار دیگر، استقلال سیاسی خود را به‌دست آورد، و «اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد»، می‌تواند گروه مهاجم را درون فرهنگ خود هضم نماید و آن را به خدمت گیرد.

۱۲۵- گزینه «۱» (آرزیتا بیرقی)
«مدینه فاسقه» در نظر فارابی، جامعه‌ای است که عقاید و ارزش‌های آن حق است اما هنجارها و رفتارهای آن موافق با حق نیست.

۱۲۶- گزینه «۲» (آزر مهمودی)
قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و این مسأله سبب شد تا استبداد ایلی و قومی به‌صورت استبداد استعماری درآید.

۱۱۰- گزینه «۲» (میلار هوشیار)
گزارش مورخان مسلمان نشان می‌دهد که در جریان ورود اعراب مسلمان به ایران، معدودی از ایرانیان اسلام آوردند.

۱۱۱- گزینه «۲» (مهمرد علی قطیبی بایگی)
گازهای سرد کننده (C.F.C)، یکی از گازهای گلخانه‌ای است و افزایش گازهای گلخانه‌ای باعث گرم‌تر شدن زمین می‌شود. خشک‌سالی، افزایش خطر سیل، ذوب شدن توده‌های یخ و بالا آمدن سطح آب اقیانوس‌ها و دریاها از پیامدهای گرم شدن کره زمین هستند.

۱۱۲- گزینه «۲» (مهمرد ابراهیم مازنی)
پیامدهای باران اسیدی:
- از بین رفتن بناها و آثار تاریخی به‌خصوص ساختمان‌هایی که از سنگ مرمر یا آهک ساخته شده باشند.
- کاهش میزان حاصلخیزی خاک و ورود مواد سمی به آن
- نابودی درختان (پوشش گیاهی) و کاهش مقاومت آن‌ها در برابر سرما
نکته: باران اسیدی و همچنین تخریب یا نازک شدن لایه ازن از آثار نامطلوب «آلودگی هوا» هستند.

۱۱۳- گزینه «۱» (مریم بوستان)
رود راین از سوئیس سرچشمه می‌گیرد و از کشورهای «فرانسه، آلمان و هلند» عبور می‌کند.
در سطح ملی، هریک از کشورها با تصویب قوانین و مقررات برای صاحبان صنایع سعی کرده است تا تخلیه مواد مضر را به رود راین کاهش دهد.

۱۱۴- گزینه «۳» (فاطمه سفایی)
قسمت عمده آلودگی دریای خزر ناشی از رودخانه «ولگا» است (که در روی نقشه با حرف «ج» مشخص شده است)؛ زیرا این رود، فاضلاب‌های شهری و صنعتی کارخانه‌ها را به دریای خزر وارد می‌کند.

۱۱۵- گزینه «۱» (مهمرد علی قطیبی بایگی)
سونامی یا «مواج شدید دریایی»، ناشی از زلزله‌های زیر دریا هستند و منشأ درون‌زمینی دارند.

۱۱۶- گزینه «۱» (مهمرد ابراهیم مازنی)
عمق انفجار زیرزمینی (زلزله) بر میزان ویرانی حاصله از آن تأثیر می‌گذارد؛ یعنی هرچه عمق کانونی زلزله «کمتر» باشد، شدت ویرانی آن «بیشتر» می‌شود و بالعکس.
طبق شکل صفحه ۷۸ کتاب درسی، صفحه اقیانوس آرام کاملاً در آب‌های اقیانوسی واقع شده است.

۱۱۷- گزینه «۳» (فرشاد رودباری)
مهم‌ترین عوامل ایجاد زلزله، «شکستن پوسته زمین بر اثر فشار نیروهای درونی زمین» و «تجزیه مواد پرتوزا مانند اورانیوم در داخل زمین که سبب تجمع انرژی در زمین می‌شود» هستند. مهم‌ترین کمربندهای زلزله‌خیز جهان، کمربند میانی اقیانوس اطلس، کمربند اطراف اقیانوس آرام و کمربند کوهستانی آلپ - هیمالیا می‌باشند.

۱۲۷- گزینه «۴»

(شیوا شریف زار)

«حقیقت»: فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند. - «معنویت»: فرهنگ‌هایی که توجه خود را به نیازهای مادی و دنیوی انسان محدود می‌کنند، از پاسخ به نیازهایی که سعادت معنوی و ابدی انسان‌ها را تأمین کنند، غافل می‌مانند. چنین فرهنگ‌هایی در صورتی که بسط و گسترش پیدا کنند، انسانیت را با بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازند. - «عدالت و قسط»: ارزشی است که مانع پایمال شدن حقوق انسان‌ها و دو قطبی شدن جهان می‌شود. «حریت»: ارزشی است که همواره در کنار و در دامان ارزش‌های دیگر، معنای خود را پیدا می‌کند.

۱۲۸- گزینه «۳»

(آزر موموری)

در «عصر نبوی»، پیامبر خدا طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه جزیره عربستان را از بین برد. در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام از شبه جزیره به مدینه آمدند.

در «دوران خلافت»، ارزش و رفتارهای جاهلی، به تدریج اقتدار جامعه اسلامی را در چارچوب مناسبات قبیله‌ای سازمان بخشید اما عقاید و ارزش‌های جهان اسلام، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت.

۱۲۹- گزینه «۱»

(ماهان آشوری)

بسط فرهنگی در عبارت سؤال، درباره تمام موارد به جز عبارت گزینه «۱» صدق می‌کند؛ زیرا از عدم تسلط «فرهنگ» قوم مهاجم صحبت به میان آمده است.

۱۳۰- گزینه «۲»

(آزیتا بیدقی)

شکل اول، بیانگر تناسب و هماهنگی بین دو بخش فردی و اجتماعی یا ذهنی و فرهنگی جهان انسانی است. شکل دوم، نظر کسانی است که هر دو جهان فرهنگی و جهان عینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌دانند، نه آن که یکی را به دیگری ترجیح دهد؛ مانند نظر قرآن.

۱۳۱- گزینه «۲»

(آزیتا بیدقی)

تصرف قدرت اقتصادی، بازارها و مواد خام کشور دیگر: امپریالیسم (اقتصادی) فرو ریختن مقاومت فرهنگی منطقه تحت تصرف اقتصادی یا نظامی: امپریالیسم فرهنگی

اشغال سرزمین خارجی با توسل به قدرت نظامی و سیاسی: استعمار

۱۳۲- گزینه «۱»

(آزر موموری)

استعمار فرانوا، با استعمار قدیم و استعمار نو، در این‌که فراورده فرهنگ سلطه جهان غرب است، مشترک است.

در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آن‌ها آشکارند.

۱۳۳- گزینه «۳»

(آزاده میرزایی)

تفاوت‌های مهمی میان اندامواره موجود زنده با جهان اجتماعی وجود دارد. مهم‌ترین و اصلی‌ترین تفاوت این است که نظم و چینش عناصر و اعضای جهان اجتماعی، طبیعی و تکوینی نیست، بلکه با اراده و آگاهی انسان تعریف می‌شود و با قرارداد و اعتبار انسان به وجود می‌آیند.

۱۳۴- گزینه «۳»

(اعظم موموری)

هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون می‌شود. هر جامعه طی نسل‌های مختلف، با انتقال فرهنگ خود به بازتولید خویش می‌پردازد.

۱۳۵- گزینه «۱»

(اعظم موموری)

«توحید و یکتاپرستی»، عمیق‌ترین لایه اعتقادی جهان اسلام است. این معنا به نوبه خود، خلافت و کرامت انسان و همچنین آیت و نشانه بودن جهان را نسبت به «خداوند سبحان» به دنبال می‌آورد و ارزش‌ها و هنجارها و نمادهای بعدی را سازمان می‌دهد و معنا می‌بخشد.

۱۳۶- گزینه «۲»

(فریرون ملای بیری)

به چنین شناختی، فرهنگ گفته می‌شود، این پدیده از طریق صفات ارثی قابل انتقال از نسلی به نسل دیگر نیست، بلکه این امر از طریق تعلیم و آموزش صورت می‌گیرد.

۱۳۷- گزینه «۱»

(پهروز یحیی)

«انسان تربیت پذیر است»، مربوط به عقاید و «برای دانا شدن باید به مدرسه رفت»، مربوط به هنجارها در تعلیم و تربیت است.

۱۳۸- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۲)

یک جهان اجتماعی واحد، تحولات و صورت‌های مختلفی را در درون خود می‌پذیرد و تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازمی‌گردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی و پایین جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که در درون یک جهان واحد واقع می‌شود.

گزینه «۲»: جمعیت یک جامعه کم یا زیاد می‌شود، اقتصاد آن رشد یا افول می‌کند و زبان و لهجه آن دگرگون می‌شود، اما جهان اجتماعی هویت خود را حفظ می‌کند.

گزینه «۴»: هر نوع تغییر را که در زندگی اجتماعی رخ می‌دهد، نمی‌توان از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست. تفاوت در هنجارها و نمادها، درون یک جهان اجتماعی رخ می‌دهد.

۱۳۹- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۲)

۳ ویژگی از ۶ ویژگی‌ای که ماکس وبر برای جهان متجدد قائل شده است، عبارت‌اند از:

(۱) غلبه کنش‌های عقلانی معطوف به هدف: منظور از عقلانیت، عقلانیت ابزاری و منظور از هدف، امور قابل دسترس در این جهان است؛ یعنی در این جهان، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کنند.

(۲) بسط و توسعه عقلانیت ابزاری: منظور از عقلانیت ابزاری، دانش‌ها و علوم تجربی است. این علوم با روش تجربی خود، قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد.

(۳) زوال عقلانیت ذاتی: منظور از عقلانیت ذاتی، سطحی از عقلانیت است که درباره ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تأمل بپردازد. در جهان متجدد، متافیزیک و علوم‌ی که داورای ارزشی می‌کنند، از بین می‌روند.

۱۴۰- گزینه «۴»

(آزر مغموری)

عبارات مذکور، به ترتیب، مرتبط با فرهنگ‌های سکولار (دنیوی) و معنوی (توحیدی / اساطیری) و اساطیری است.

فلسفه سال چهارم

۱۴۱- گزینه «۳»

(همید مهرثی)

تا زمانی که از پشت حجاب عادت به همه چیز می‌نگریم، زندگی را امری عادی و جهان را نیز محیط زندگی عادی خود و دیگران می‌بینیم و همه چیز به چشم ما طبیعی جلوه می‌کند.

۱۴۲- گزینه «۲»

(سیر علیرضا اهدری)

استاد علامه طباطبایی در تفسیر المیزان ذیل آیه ۵۴ سوره اعراف می‌فرماید: «مردم در شرح امثال این آیات مسلک‌های مختلفی انتخاب کردند. اکثر پیشینیان (از عامه) بر آن‌اند که بحث در این گونه آیات روا نیست، علم این‌ها را باید به خدا واگذار کرد...»

۱۴۳- گزینه «۴»

(موسی اکبری)

میرداماد استاد صدرالمتألهین بوده است و از مروّجان حکمت متعالیه به حساب نمی‌آید.

۱۴۴- گزینه «۳»

(همید مهرثی)

پس از شهاب‌الدین سهروردی مؤسس مکتب فلسفی اشراق) و در قرن هفتم یکی از بزرگ‌ترین نوابغ عالم اسلام، یعنی خواجه نصیرالدین طوسی با توجه به حکمت اشراقی به احیای حکمت فارابی و بوعلی سینا پرداخت. شرح استادانه‌ای که او بر کتاب اشارات ابن‌سینا نوشت، به فلسفه مشاء رونق تازه‌ای بخشید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قطب‌الدین رازی در کتاب محاکمات به ارزیابی شرح‌های خواجه نصیر طوسی و فخرالدین رازی بر کتاب اشارات ابن‌سینا پرداخته و نه نقد و جرح.

گزینه «۲»: قطب‌الدین شیرازی از شاگردان خواجه نصیرالدین طوسی بود.

گزینه «۴»: خواجه طوسی از سهروردی تأثیر پذیرفته است نه بالعکس.

۱۴۵- گزینه «۴»

(پارسا حبیبی)

فارابی و بعد از او شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا - که فلسفه اسلامی را گسترش داد - برای آرای ارسطو اعتبار زیادی قائل بودند. از آنجا که ارسطو در مباحث فلسفی بیش از هر چیز به قیاس برهانی تکیه داشت، فلسفه اسلامی نیز صورت استدلالی پیدا کرد.

۱۴۶- گزینه «۴»

(موسی اکبری)

اصل «واقعیت مستقل از ذهن» یا به عبارت دیگر «واقعیتی هست» این مطلب را بیان می‌کند که آنچه در جهان است واقعی است و نمی‌توان همه چیز را سراسر تخیلی فرض کرد.

۱۴۷- گزینه «۲»

(غره‌ار علی‌نژاد)

برخی مفاهیم و اشیای ممکن‌الوجود، هنوز به وجود نیامده‌اند و در نتیجه اگر بگوییم آن چیز «هست»، قضیه‌ای صادق نساخته‌ایم؛ مثلاً درختی که قرار است از بذری که در زمین کاشته‌ایم، برآید. البته این موارد با مفاهیم ممتنع‌الوجود فرقی دارند و آن این است که قابلیت حمل مفهوم وجود به این امور در آینده که موجود شدند، وجود خواهد داشت اما این قابلیت برای مفاهیم ممتنع‌الوجود هرگز قابل تصور نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ممکن است در یک قضیه کاذب، محمول وجود را بر موضوعی ممتنع‌الوجود حمل کنیم؛ مثال: دایره مربع وجود دارد.

گزینه «۳»: مصادیق رابطه امتناعی با وجود هم متعدّدند؛ مثال: شریک‌الباری، دایره‌مربع و ...

گزینه «۴»: تمامی اشیائی که به ادراک حواس انسان درمی‌آیند (موجودات عالم طبیعت) جزء اشیاء ممکن‌الوجود هستند.

۱۴۸- گزینه «۳»

(همید مهرثی)

ما از ادراک خویش نسبت به واقعیت‌های جهان، قضایایی می‌سازیم که مرکب از موضوعات مختلف (چیستی) و محمولی یگانه (هستی) است.

۱۴۹- گزینه «۱»

(موسی اکبری)

اگر مفهوم وجود عین مفهوم ماهیت یا جزء آن بود، دیگر اثبات وجود هیچ ماهیتی به دلیل نیاز نداشت و تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی بود در حالی که این گونه نیست!

۱۵۰- گزینه «۲»

(پارسا حبیبی)

ممکن‌الوجود ذاتی است که نه از وجود ابا دارد و نه از عدم. ممتنع‌الوجود: موضوعی که وجود هرگز نمی‌تواند بر آن عارض شود. دیو و لباس «ممکن‌الوجود» هستند و مربع پنج ضلعی «ممتنع‌الوجود».

منطق و فلسفه سال سوم

۱۵۱- گزینه «۳»

(طنین زاهدی‌کیا)

در حد تام و حد ناقص «فصل» مشترک است و لذا «سه ضلعی بودن» که فصل مثلث است در هر دوی این تعاریف وجود دارد. توجه: سه زاویه داشتن عرض خاص مثلث است.

۱۵۲- گزینه «۱»

(همید مهرثی)

رسم ناقص: جنس بعید + عرض خاص

حد ناقص: جنس بعید + فصل

«رونده» عرض خاص حیوان است.

«غیرحساس» فصل جمادات است.

۱۵۳- گزینه «۳»

(طنین زاهدی‌کیا)

تعریف به حد، قوی‌تر از تعریف به رسم و تعریف تام قوی‌تر از تعریف به ناقص است. لذا ضعیف‌ترین نوع تعریف، رسم ناقص است.

در گزینه «۳» «جوهر» جنس بعید و «معلم» عرض خاص انسان است و تعریف رسم ناقص است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «جسم»: جنس بعید + «ناطق»: فصل ← حد ناقص

گزینه «۲»: «حیوان»: جنس قریب + «ناطق»: فصل ← حد تام

گزینه «۴»: «حیوان»: جنس قریب + «تجار»: عرض خاص ← رسم تام

(مریم امیری)

۱۶۳- گزینه «۱»

کودکان در دوره عملیات عینی، عملیات شناختی را در رفتارهای خودشان نشان می‌دهند و به این نتیجه می‌رسند که اشیاء گرچه از نظر ظاهری تغییر می‌کنند، همان اشیاء هستند.

(مهران افشاری)

۱۶۴- گزینه «۲»

در مرحله جنینی (از هفته هشتم تا زمان تولد)، سیستم عصبی مرکزی، ماهیچه‌ها و استخوان‌ها رشد سریعی دارند و اندام تولید مثل نیز در این مرحله ظاهر می‌شود.

(بهاره اکبری)

۱۶۵- گزینه «۴»

مرحله عملیات ذهنی یا صوری در نظریه پیاژه: ۱۱ سالگی به بعد بحران هویت در مقابل بی‌هویتی اریکسون: ۱۲ تا ۲۰ سالگی بحران یک‌پارچگی و وحدت در مقابل ناامیدی و سرخوردگی از ۶۵ سالگی به بالا به‌وجود می‌آید که در نظریه پیاژه بررسی نمی‌شود.

(رویا رهمانی)

۱۶۶- گزینه «۱»

در دوره طفولیت، حدوداً وزن بدن کودک، ۴ برابر و قد او، ۲ برابر می‌شود و در ۳ ماهگی، کودک می‌تواند سر خود را راست نگه دارد. (اولین مرحله راه رفتن)

(فاطمه زکری یزیدی)

۱۶۷- گزینه «۴»

باید توجه داشت که از دیدگاه پیاژه، سازگاری شناختی دوجانبه است. یعنی کودک در عین آن که قادر به تغییر شناختی خود در برابر محیط است، هم‌چنین می‌تواند الگوهای ثابت شناختی خود را در شرایط مختلف محیطی به‌کار ببرد.

(مریم امیری)

۱۶۸- گزینه «۲»

دو فرایند مهم و تأثیرگذار در رشد، رسش و یادگیری می‌باشند. رشد: تغییرات بی‌درپی و منظم که از زمان انعقاد نطفه تا هنگام مرگ اتفاق می‌افتد. این تغییرات دارای الگو و نظم خاص و آثار بلندمدت در زندگی فرد است.

رسش به معنای آمادگی زیستی مبتنی بر یک نقشه ژنتیکی است. یادگیری، فرایندی است که بر اثر تجربه به‌دست می‌آید و باعث ایجاد تغییرات نسبتاً دائمی در رفتار، احساس و تفکر می‌شود.

(کنکور سراسری ۹۰)

۱۶۹- گزینه «۳»

طبق نمودار ۱-۲ در صفحه ۴۳ کتاب درسی که رابطه بین سن مادر و خطر مرگ جنین و یا نوزاد را نشان می‌دهد، بارداری در سنین ۲۰ تا حدود ۳۵ سالگی با خطر کم‌تری مواجه است و با کم‌تر و بیش‌تر شدن سن مادر از این حد، خطر مرگ نوزاد یا جنین، افزایش می‌یابد.

(مهدی ابراهیم مازنی)

۱۷۰- گزینه «۲»

ثبت اطلاعات (یادگیری معنای واژگان) در دوران طفولیت، با سهولت بیشتری صورت می‌گیرد، ولی بازیابی اطلاعات (به خاطر آوردن معنای واژگان به هنگام پرسش) در برخی اوقات دشوار است.

(موسی اکبری)

۱۵۴- گزینه «۴»

هر استدلالی تشکیل شده از حداقل دو قضیه است که با رعایت شرایطی نتیجه آن به دست می‌آید و نتیجه با «چون» آغاز نمی‌شود.

(عمیر مهرئی)

۱۵۵- گزینه «۴»

قضیه عبارت است از الفاظ و کلمات مرکبی که روی هم رفته یک جمله بامعنی را می‌سازند و درباره چیزی خبر می‌دهند و می‌توان راجع به درست یا غلط بودن آن‌ها سخن گفت. نکته: سایر جملات انشائی‌اند و قضیه منطقی محسوب نمی‌شوند.

(کنکور سراسری ۹۵)

۱۵۶- گزینه «۱»

در ساختن قضیه شرطی، به جای این‌که از چیزی خبر قطعی دهیم، از شرط استفاده می‌کنیم، پس تفاوت اصلی قضیه شرطی با قضیه حملی «مشروط بودن حکم» در قضیه شرطی است.

(موسی اکبری)

۱۵۷- گزینه «۳»

وقتی به اشیاء از آن جهت که چه چیزی هستند توجه می‌کنیم، در حقیقت ماهیت آن‌ها را مورد توجه قرار داده‌ایم.

(سیر علیرضا امیری)

۱۵۸- گزینه «۲»

همه موجودات در دامن هستی قرار دارند؛ یعنی همه هستند و هرچه دارند، از «وجود» دارند. پس هستی، حقیقی‌ترین و اصلی‌ترین مبنایی است که خصوصیات اشیا به آن بازمی‌گردد.

(عمیر مهرئی)

۱۵۹- گزینه «۴»

فلسفه، ثابت و متغیر بودن را در اصل هستی اشیا مطالعه می‌کند و نه چیستی (ماهیت) آن‌ها.

(فرهاد علی‌نژاد)

۱۶۰- گزینه «۴»

از آنجا که همه موجودات در دامن هستی قرار دارند و هستی، حقیقی‌ترین و اصلی‌ترین مبنای همه خصوصیات موجودات است، هستی‌شناسی (فلسفه اولی، متافیزیک یا مابعدالطبیعه) نیز مهم‌ترین بخش فلسفه به معنای تبیین و توجیه عقلانی امور است.

روان‌شناسی

(مریم امیری)

۱۶۱- گزینه «۱»

پیاژه در نظریه شناختی خود مفهوم «هوش» و اریکسون در نظریه روانی - اجتماعی خود مفهوم «بحران» را بررسی کرده است.

(مهدی ابراهیم مازنی)

۱۶۲- گزینه «۳»

امروزه متخصصان رشد به این نتیجه رسیده‌اند که جنبه‌ها و ابعاد مختلف رشد از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند و تغییرات در یک جنبه از رشد به تغییرات در جنبه‌های دیگر رشد بستگی دارد. این به آن معناست که رشد، فرایندی کل‌گراست.